

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Sacra Matthaei Raderi E Societ: Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

Capvt III. Sancti qui simplicitatem & fatuitatem ob sui contemptum finxere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42973

SANCTI QUI SIMPLI-
CITATEM ET FATIVITATEM

OB SVI CONTEMPTVM

FINXERE.

CAPVT III.

HOC CAPVT VT PROBE CAPLATVR,

*dicendum prius quid simplicitas, quos simplicium
genera, qui & quatenus imi-
tandi.**Deus, & sim-
plex.*ATVRA simplex id esse cognosci-
mus, quod maximè vnum est, vti
Deus cui nihil addi, nihil demi po-
test; & vt μονὰς numeri principi-*Iob simplex.*um, & quod ex rebus conditis proximum
Deo est, eoque in genere morum, pro abso-
luto & perfecto ponitur. Quare simplex Io-
bus in sanctioribus literis definitur. Καὶ ἦν
ἄνθρωπος ἐκείνος ἀληθινός, ἀμεμπτός (vel vt
Aquila vulgavit, ἀπλῆς, vt Symmachus ἀ-
μώμος) δίκαιος, θεοσεβής, ἀπεχόμενος ἀπὸ
παντὸς πονηροῦ πράγματός. Et erat homo ille*Oculus sim-
plex.**Matth. 6.*verax & inculpatus, & rectus ac timens Deum, ab-
stinens ab omni opere malo. Inde oculus simplex
in solo Deo defixus, qui nihil præter Deum
quærit. Est ergo simplex integer vite, vt Venu-
sinus

finus ait, *scelerisque purus*, &, vt sacrorum ora-
 culorū interpretes docent, cum Deus sit sim-
 plicissimus, ille simplex erit qui Dei similitu-
 dinem & characterem in anima sua integrū
 custodit *τηρεῖας τὸ κατ' εἰκόνα καὶ τῆς ἀρετῆς* *Ex M. S.*
ἠαυτοῦ ὡς ἐστὶν καὶ διαφθεῖρας τὸς *Graco.*
θεοῦ εἰς τὸ πᾶν καὶ χαράν τῆς αἰτίας. Simplici- *Quid sim-*
 tas ergo veritas est omnis vanitatis & simu- *plicitas*
 lationis expers, omnis fraudis & doli exors,
 intemerata sinceritas, de qua M. Tullius. *Vera*
diligimus, id est, fidelia, simplicia, constantia; tum Cicero.
vana, falsa, fallentia odimus vt fraudem, periurium, 2. de finibus.
malitiam, iniuriam. Simplicitas est veritas in
 dictis & factis sine fraude doloque. Simpli-
 citas est virtus animi recta sine varietate, si-
 mulatione, & peruersa cogitatione, quæ
 quod est, esse vult, nec aliud videri. Ea duplex *Simp. duplex*
 est Climaco, innata & quæ sita. Prima bona, *Gradu 24.*
 altera melior, prima non absimilis infanti- *Non sunt*
 bus in pueritiam ingredientibus, doli nescia, *Verba Cli-*
 incuriosa, recta, quam possedit Adamus quo- *maci sed*
 ad peccaret, & appellatur innocentia. Altera *sensum.*
 labore parta, & ex prauo malignoque inge-
 nio ad sincerum animi candorem velut in li-
 neam sacram & infantiam primamque inno-
 centiam per studia subiectionis, obsequii, &
 sui ipsius cognitionem contemtionemque *Deo gratias*
 magno sudore traducta. Digna præmio pri- *ma,*
 ma, alte-

*Hypocrisis
excecrabilis.*

*Naturalis
simplicitas
an a prudē-
tibus iure
fingi possit.*

*1. Reg. cap. 21
David Rex.*

*Solon.
Plutarch. in
Sol.*

ma, altera Deo etiam in delitiis, quæ eo non-
nunquam descendit per sapientem sui despe-
ctionem, vti se pro Christo fatuam haberi
tractarique exoptet, quam non pauci per
cautam simulationem fatuitatis affectarunt,
moribusque & vita expresserunt, quorum
sapientia nonnunquam post mortem primū
à Deo per admiranda maximorum operum
facta declarata est. Quando igitur simpli-
citas pro vera virtute & recta perfectaq; di-
ctorum & factorum veritate ponitur, im-
pius esis, si pietatem & sanctitatem simules,
cum vaser sis & improbus & malitiosus: Si
naturalem candorem, infantiam, fatuita-
tem, interpreteris simplicitatem, vti sæpè à
sacris & profanis scriptoribus accipitur, iam
altius erit in hanc rem inquirendum. Vt ergo
memoriam omnem vetustatis excutiamus &
factis ipsis agamus, in sacra & civili historia
viros & fama sanctitatis illustres & opinio-
ne sapientiæ principes, non simplicitatem,
sed stultitiam & furorem etiam finxisse de-
prehendemus. Reuoluantur acta Regum,
in sacris Voluminibus, reperiemus Dau-
idem Saule ipso multis partibus cautiorem,
& diuino imbutum spiritu amentiam furio-
forum imitatum: Solonem Atheniensium
nomothetam, legumq; conditorem in ipso
septem

septem sapientum senatu consulem & dictatorem sapientiae, posuisse ad tempus personam sapientis, & stultitiae sumsisse: L. Iunium ex industria factum ad imitationem stultitiae Brutumque appellatum: Socratem, superi quem virum! repuerascere nonnunquam consueisse & cum pueris interposita cruribus equitasse in arundine longa, atque ab Alcibiade irrisum. Iactatur & Vlyssis infamia à Poëtis, quem omnium qui bello Troiano adfuerunt, ducum sapientissimum omnes prædicarunt, & Homerus singillatim, τὸν Ἀλφειον ἢ ποικιλομήτην καὶ πολυμήχανον, οὐδ' ἴφρονα, τὸν λίμην, appellat. Hæc ergo sapientiae antistites fecere, qui si peccauere, secutos eorum errorem culpa quis liberet aut crimine absoluat? Factum confitemur: Transeamus ad causam facti, quæ non eadem omnibus. Dauidi mors ob oculos versata ansam furoris simulandi præbuit. Soloni patriæ amor & insulæ amissæ dedecus furiosi personam imposuit. Bruto libertas patriæ, scelus & impotentia tyrannorum suavit stultitiae simulatione. Socrati animi duntaxat remittendi voluntas, non minus ac Lælio atq; Scipioni repuerascendi, consilium dedit. Vlyssis fuga laborum & belli pericula commentum falsæ & falsæ arationis suggesserunt. Aliis ac potissi-

Brutus:
Livius de-
cad. i.

Val. Max.
Socrates.

Horatius.
Vlysses.

Sophocles.
Vlysses fu-
rente.

Ovid. 13.
Metam.

Cic. 3. Offi-
cium.

Causa st-
mulati fa-
roris.

mum sanctis nostris, Simoni inquam Salo, Isidora Tabenensiotissa, Antiocho, Iacopo no ac compluribus horum æmulis summa animi demissio, & sanctitatis regendæ studium humanæque insolentiæ & fastus deprimendi populique ludendi cogitatio, occasione vitæ in speciem ridiculæ & ineptæ, re ipsa diuinæ, gloriæ contemtricis, omnisque vanitatis proculcatricis obtulit agenda. Alia causa est eorum qui nulla simulatione profatis, cum plus cautis saperent, nulla sua culpa habiti sunt, vti Christus ab Herode, Christiani à paganis, qui simplicem imò dementem appellauerunt nostram gentem, quod cum grauissimos quæstionum cruciatus, & vltima supplicia possent nullo negotio & leui simulatione declinare, & nihilominus animo quod vellent retinere, nollent tamen vel verbo se Christianos inficiari, aut sola manu sacrificare. Sic enim Tertullianus & antiquissimus auctor & grauissimus testis: *Sed quidam dementiam existimant quod cum possimus & sacrificare in presenti, & illæsi abire manente apud animum proposito, obstinationem salutis preferamus.* De his ergo non quærimus; sed qui se mentiuntur alios esse ac sunt, hi videntur peccare, vti sapientes omnes ac sancti qui se pro stultis gessere; scelus enim est mentiri verbo,

*Tertull. A.
polog. cap. 26*

*D. Thom. se-
cunda se-
cunda q. 115.
art. 1.*

verbo, quanto magis facto; sicut autem mendacium est falsa notatio vocis, ita simulatio, ^{Mendacium & simulatio in quibus conueniant & discrepēt.} falsa facti est significatio. Et cum vtrinque intercedat voluntas, in verbo falsum dicēdi, in facto falsum agendi, vtrinque videtur peccari. simulare ergo se amentem, simplicē, stultum, cum sapias: Aut malū, cū bonus sis, nefas videtur. Abulensis & Caietanus negant eandem rationē esse mēdacii & simulationis. ^{Abulensis, Caietanus. Ad 1. Reg. c. 21. q. 26.}

Tostati verba sunt: *Quod aliquis verbo mentiat, non licet homini pro conseruanda vita siue iustē, siue iniustē pati deberet: Quod tamen per aliquam exteriorem effigiem sine verbis aliud fingat, quam est, non est illicitum, si hoc fiat ad vtilitatem suam sine alterius praiudicio. Cum autem sit cum aliquo praiudicio aliorum, peccatum est.* Caietanus: *Facta, inquit, nisi ex intentione significandi fiant, si-
gni vim per se non habent ex parte facientis. Ergo nec David quando furentis personam sum-
sit, peccauit; & quia fas est, vti Tostatus sen-
tit, vtilitatis suæ caussa simulare se id quod non est, sine alterius detrimento, causam ha-
buit David præsentem mortem, quam furo-
re simulato, sine vllius incommodo iustē de-
clinauit. Etsi cōtendant alii à Dauide Christi
irrisiōnem apud Herodem per symbolum
præsentatam: sed nos ad quæstionē genera-
tum respondemus: Videri seu bonam seu ma-*

DD 8 lam

lam simulationem ab animo simulantis pendere : Et cuius finis bonus sit, eius & factum bonum esse. Dauidis & sanctorum simplicium animus sanctus fuit, facta ergo illorum & simulatio sancta fuere, laudanda igitur & pro summa sapientia habenda, nec enim stulte dixit ille : *scultitiam simulare loco sapientia summa est.* Dauidi mors per simulationem furoris euitanda fuit, honesta & utilis & necessaria causa, praesertim cum accederet persona Christi in Dauid apud Herodem irrisu exprimenda

Et Hor. Desipere in loco dules. est. D. Thom. loco laudato.

Causa cur sancti sinxerint se fatuos.

Alii Sancti ut vitae sanctioris famam gloriamque mirabilium factorum de se spargant abolerent, ne ex ea insolescerent, & salutis iacturam facerent, quādam paradoxa & ab usu vitae communis remota, sine scelere tamen & peccato, (nam peccare nefas fuit semper, & erit) admiserunt. Quae res quam Deo grata fuerit, ipse cum in vita frequenter, tum in morte Simonis Sali ostendit, cum funus illius caelesti symphonia dignatus est, quando caelites illi lessum an epinicion, cecinerunt. Eadem ratione aliorum in speciem aliena à ratione, & ridicula facta, consilio suscepta fuisse, ut omnem humanam existimationis & honoris ambitionem fastumque extererent, tempori patuit.

Quod

Quod ergo supra obiectum erat, scelus esse verbo mentiri, multo grauius igitur factum, cum factum includat signum facti & factum ipsum: est id quidem certa ratione verum, alia non item. factum enim sua natura non habet vim significandi nisi *τεχνην*, quatenus, inquam, suapte natura vel bonum, vel malum, vel medium est; ut si comedas, bibas, dormias, ambules, sedeas, texas, scribas media sunt: neque mali neque boni rationem habent; ergo nec scelus erit simulare huiusmodi facta, ut si te dormire simules, cum vigilas, bibere cum nihil sorbes; nisi mala mens accederet. Iam si factum simules quod per se bonum malo animo, ut si te iustum sanctumqueingas, cum sis improbus, malo inquam animo, ut habearis pro eo qui non es, scelus est, hypocrisis est. Si contra *Hypocrisis.* malum teingas bono animo, peccatum non erit, si nulla inde offensa alterius nascatur. Ut si in scena personam furis agas, aut tyranni, aut hæretici, non peccabis, nisi actio ipsa sine scelere peragi non possit, ut olim in Floralibus fiebat, ubi non fingeant scelera sed faciebant. Quod si factum, quod fingis, per se malum sit, & hoc extra scenam (in qua non fallitur alter, nouit enim spectator esse hypocritas, atq; adeo non est illa vera simulatio)

latio) etiam si animo bono fiat, nec illud re-
ipſa patres, nec cogites patrare, tamen ha-
bet rationem offenſæ, nec videtur carere pec-
cato, cum fiat in alterius detrimentum.

Iam ſimplicitas, amentia, ſtultitia, & hoc
genus ridicula quæ vel Simon Salus, vel Ia-
coponus, alique, vt infra narrabimus, ſimu-
larunt, per ſe rationem peccati non habent,
nam eſſe amentem, ſimplicem, fatuum non
eſt peccatum: ſimulare autem bono animo
hos morbos, & ſalutari fine vel tui ipſius
cauſſa vel aliorum & patriæ gratia, videtur
aliquando ſumma ſapientia. Certe Brutus
cōſenſu totius antiquitatis prædicatur, quod
Patriam impotenti dominatu impuriſſimo-
rum regum liberauerit, cum ſe brutum & fa-
tuum finxit, ne exemplo maiorum ſuorum à
Superbo mactaretur, qui ſeruatus patriæ bo-
no fuit.

*Plutarch. in
Solone.*

Solonis furor ſimulatus recuperavit A-
thenienſibus Salaminem, & habuit coniun-
ctam ingentem ſolertiam. Cum enim Athe-
nienſes longo grauiq; bello cum Megarenſi-
bus Salaminis cauſſa fatigati, ſanxiſſent pœ-
na capitis, ne quis rogaret ferretque aut re-
ferret de recuperanda Salamine, is eam cum
infamiam Reipub. tum iacturam inferri gra-
uiter ferens, (cum intelligeret iuuentutem
quæ-

quzere occasionem arma mouendi, neque tamen metu legis id audere) simulauit mentiam, rumorque per urbem ex domo percrebuit, esse eum furore correptū. Composuerat autem clam elegos, quos meditatū, vt ex memoria teddere posset, pileatus profiluit in forum. Ingenti concursu facto, suggestem præconis conscēdit, & cantu eos verius pronunciauit, quorum hoc est exordium.

Ἀνδρὲς κήρυξ ἢ λαὸν ἀφ' ἱμερτῆος Σαλαμῖνος
 Κόσμον ἐπέων ὅδ' ἔν' ἀντ' ἀγορῆς δέμενφ.
Adsum præclara præco Salaminis ab ora

In cætum vestrum dulce poemata ferens. &c.

Huius hecatonstichi poëmatii inscriptio est, SALAMIS, quo effecit, vt laudato carmine Athenienses, rescissa lege priore, bellum decernerent ab ipso Solone gerendum, deprehenderunt enim sapientissimum simulati furoris consilium; Salamina igitur receperunt.

Socrates non tam simulauit infantiam, *Socrates.* quam re ipsa infantem egit, merito ab Alcibiade irrisus, cum nullam hoc faciendi causam dignam haberet, poterat enim honestius animum relaxare.

Vlysses etiam reprehensione dignus, qui *Vlyssis reprehensio.* callidè se militiæ contra iusiurandum, conabatur simulato furore subducere. De quo ex anti-

antiquis Tragicis M. Tullius. *Utile videbatur
Vlysi, ut quidam Poëta Tragici prodiderunt: Nam
apud Homerum optimum auctorem talis de Vlyssē
nulla suspicio est. Sed insimulant eum Tragedia,
simulatione insanæ militiam subterfugere voluisse.
non honestum consilium. At utile (ut aliquis fortasse
dixerit) regnare; & Ithacæ viuere otiosè cum paren-
tibus, cum uxore, cum filio. Vltum tu decus in quo-
tidianis periculis & laboribus cum tranquillitate
hac conferendum putas? Ego vero istam contemnen-
dam & abiiciendam: Quoniam quæ honesta non
sit, ne utilem quidem esse arbitror. Quid audien-
rum putas fuisse Vlyssē, si in illa simulatione perse-
uerasset? Qui cum maximas res gesserit in bello, ta-
men hæc audiuit ab Aiace.*

*Cuius ipse Princeps iurisiurandi fuit
Quod omnes scitis, solus neglexit fidem,
Furere a Simulauit, nec coiret, institit.
Quod ni Palamedis perspicax prudentia
Istius percepset maliciosam audaciam
Fidei sacratæ ius perpetuo falleret.*

*Illi porro non modo cum hostibus, verum etiam cum
fluctibus, id quod fecit, dimicare melius fuit, quàm
deferere consentientem Græciam ad bellum barbaris
inferendum. hæc Cicero. Idem Ajax apud Oui-
dium Vlyssi crimen obijcit.*

*3. Metast. — arma Vltima quæ cepit, detrectauitq; furore
Militiam ficto: Donec solertior isto,*

Et scilicet

Et sibi inuicior, timidi commenta retexit

Naupliades animi, vitæque traxit ad arma.

Commentum autem Vlyssis hoc fuit, ne ad bellum Troianum cum aliis Græciæ principibus proficiscens vxorem relinquere cogere-
retur, se insanire simulauit. Palamedes vero prudentiâ pollens ad hoc spectaculum mis-
sus, illi aratri, salemque seminanti filium Te-
lemachum paruulum obiecit, quem Vlysses
aratro sublato nihil offendit. ex quo detecta
est simulatio. Sed hæc pagani relinquamus.

Causa simulantis iusta sit oportet, quæ *Causa iusta
simulationis*
insaniæ, fatuitatis & simplicitatis fictæ simu-
lationem non excuset modo, sed etiam pro-
bet hominibus, Deumque suffragatorem
habeat, quæ in sanctis semper sancta fuit,
quæuis sæpe nobis occulta primum, tan-
dem tamen patuit.

Sed multa sunt genera Sanctorum qui *i. Gens sim-
pliciorum.*
simplicitatem coluerunt: Primum eorum
qui sine fraude doloque viuunt, dicunt, a-
gunt, qui non aliud in corde condunt, aliud
in ore promptum habent; qui fallere, menti-
ri, simulare nesciunt, sed tanquam infantes
sine dolo aiunt, quod sentiunt, negant, quod
falsum arbitrantur; qui non mel in ore, fel in
corde gerunt; qui maximè temporibus no-
stris, vti & olim, à prauis ingeniis pro fatuis,
stupidis,

Gregor.
1.8. Moral.
c. 38.

L. 10. Mor.
c. 16. in 12. c.
Iob.

stupidis, hebetibus, blennis, bardis, stultis denique habentur, ridentur, exploduntur. De quibus D. Gregorius. *Apud hypocritarum sensum simplicitas omnis in crimine est; apertas quippe mentes diiudicant, et puritatem cordis, hebetudinem appellant.* Et ad illa verba Iobi, *Deridetur in simplicitas: Huius mundi sapientia, inquit, est, cor machinationibus tegere, sensum verbis velare, quae falsa sunt, vera ostendere, quae vera sunt, falsa demonstrare.* haec nimirum prudentia usu à iuuenibus scitur, haec à pueris pretio discitur, hanc qui sciunt, ceteros despiciendo superbiunt: Hanc qui nesciunt, subiecti et timidi in aliis mirantur, quia ab eis haec eadem duplicitas equitatis nomine palliata diligitur, dum mentis peruersitas urbanitas vocatur. Haec sibi obsequentibus praecipit honorum culmina querere, adepta temporalis gloriae vanitate gaudere, irrogata ab aliis mala multiplicius reddere, cum vires suppetunt, nullis resistantibus cedere, cum virtutis possibilitas deest, quicquid explere per malitiam non valent, hoc in pacifica bonitate simulare. At contra sapientia iustorum est, nihil per offensionem fingere, sensum verbis aperire, vera uti sunt, diligere, falsa deuitare, bona gratis exhibere, mala libentius tolerare quam facere, nullam iniuria ultionem querere, pro veritate contumeliam lucrum putare. sed haec iustorum simplicitas deridetur, quia ab huius mundi sapientibus puritatis virtus fatuitas creditur.

In hoc

In hoc genere simplicium censendi omnes
 sinceri Christiani, quibus vna cura puræ cō- *Casarius l. 6.*
 scientiæ, quiq; malunt rideri à callidis quàm *cap. 1.*
 animi candorem exuere, qui deniq; mentiri *Religiosi ti-*
 nesciunt, simulare quiduis, scelus arbitratur. *rones, nisi*
 Versantur in hac classe potissimum tirones *conuersi sue-*
 religiosarum familiarum, qui magno confi- *ritis & effi-*
 lio à callidis & prauis moribus ad hanc sim- *ciamini &*
 plicitatem deducuntur. *parauit,*
Matth. 18.

Alterum genus est eorum qui ad eam sim- *2 Genus sim-*
 plicitatem per studium suis maioribus obse- *plicitum.*
 quendi peruenerunt, vii nihil sibi præscribi
 iuberique posse existiment, quod Dei præ-
 sentis ope non putent se executuros. In hoc
 ordine fuit princeps & magister obedien-
 tiæ Abrahamus, (cum Isaaco qui & auctoris
 huius simplicitatis Christi symbolū gessit,) *Gen. 22.*
 cum filium iussus est Deo sacrificare. Abra-
 hamo non cessit virtus Abbatis Mucij, qui *Cass. Inst. l. 4.*
 iussus filium suum in flumen spargere, id fa- *c. 21. & 28.*
 cere properauit. In eadem schola eruditi fue- *Cass. coll. 1. 16.*
 re Ioannes Abbas & complures alii quos su- *c. 24. 25. & 26*
 pra memorauimus. Quæ virtus Latinis obedien-
 tia cæca, Græcis ὑπακοὴ ἀδελφική φησὶ ἀν-
 ῥωπὴ nuncupatur.

Tertium genus est eorum qui velut inno- *3. Genus sim-*
 centes & infantes, cum læduntur non cogi- *plicitum.*
 tant de vindicta, imò ignoscunt lædenti-

EE bus

bus & se læsos dissimulant, cum ridentur absque sua culpa, gaudent, triumphant in contemptu, regnant in contumeliis, nec malum malo compensant, sed velut exanimis nec laudibus extolluntur, nec abiiciuntur contumeliis, quibus mundus crucifixus est, & ipsi mundo, qui pro fatuis, fungis, bardis haberi, dici, tractarique cupiunt. Quorum virtus religiosi victoria sui & mortificatio, Græcis *νικησις* appellatur. In hac officina præter alios Climacus Raithuni cœnobii religiosissimos viros, eruditos tradit.

4. Genus
simplicium.

Quartum genus est eorum simplicium, qui iam ἀπαθείς ad id culmē virtutis & perfectionis peruenere, vti iam ipsi magis ludant vulgus, quam ludantur à vulgo; qui vltro non minus affectant contemptum, & contumelias, quàm alij plerique honores; nec minus amant paupertatem quam illi opes. qui non magis afficiuntur ad fœminarum aspectum, quam lapidis aut ligni: qui passim omnibus fatui, ipsis omnes: pluribus limphati, cerriti, furiosi; plurimi ipsis.

5. Genus
simplicium.

Quintum genus est eorum qui reuera simplices ingenio, simplicitatem educatione religiosa conseruarunt & auxerunt, inter quos Paulus simplex & nonnulli alii censentur.

De

De sexto genere simplicium, quod Mar- ^{6. Genm}
tyrum fidem, constantiam, patientiam com- ^{simplicitatem}
plectitur, hoc loco non dicam; quos uti sim-
plices & dementes arbitrabantur pagani,
quod nollent ad punctum temporis simula-
re saltem aut verbo aut facto aliquo, se Chri-
sto renunciare, cum possent in animi senten-
tia persistere; quibus Dux fuit Eleazarus He-
braeus cum nollet per simulationem etiam
alias carnes, non suillas gustare, ne iuuentuti
suo exemplo noceret. Sed de hoc genere
non est hic mens tractare.

De plerisque prioribus Religiosorum &
sanctorum virorum ordinibus generatim in
hæc verba sane mira Nicephorus, ubi de Eu- ^{Nicephorus}
dociæ Imperatricis (cuius vitam in A V L A ^{l. 14. cap. 50.}
S A N C T A descripsimus) itinere Hierosoly- ^{p. 770.}
mitano tractat, posteritati legenda commi-
sit. *Fama est, inquit, bis Eudociam Hierosolymam*
venisse, ubi plurima ad honorem Christi peregit.
Nam & multa sacra monasteria excitauit: Et Lau-
ras, quæ vocantur, angustas scilicet monachorum cel-
las, scholasque diuinas condidit. quarum varium qui-
dem est institutum, & varia viuendi ratio: Sed hæc
ad unum prorsus pietatis finem spectant. Quidam Variis Reli-
namque simul eisdem in adibus viuunt, re nulla quæ religiosorum in-
homines in terram deprimat, distracti. Apud hos neq[ue] stulticia,
aurum est, neque aliud quodpiam metallum: Sed

neque vestis alicuius propria, neque rerum aliarum quidquam, quod venerē demulceat. Quod namq; hodie pallium aut humerale hic fert, eo cras alium indutum conspicias: Adeo ut unius vestem unam omni-

Omnia Re- um, & rursus omnium unius esse putes. Omnibus au-
ligiosis com- tem communis proponitur mensa, non conditis variis-
summa. que & exquisitis cupedis, eas quæ sub ventre sunt

corporis partes ad lasciviam irritans, sed paucis quibusdam oleribus atque leguminibus quantum ad vitam saltem tolerandam satis sit, convivas excipiens.

Preces assi- Communes iridem eis sunt ad Deum supplicationes
dua. & preces, quas interdum, & saepe etiam nocte tota, cum timore, habitu statuque corporis submisso, peragunt.

Labores. Labore seipsos ita conficiunt, ut viuentes adhuc super terram, mortuos prorsus esse dicas. Ille sapius in-

Ieiunia. biduum & triduum ieiunium proferunt. Sunt qui diebus quinque, & longius, cibum non attingunt: Eumque tandem necessitate urgente, & quidem cum parsimonia multa, sumunt. Aliqui verò, diverso ab

Soli degen- eis, qui ita simul viuunt modo, seipsos à multis segre-
tes. gantes, solitarii degunt, exiguis maximè adiculis se includentes, quæ ea sunt latitudine & altitudine, ut

Cellarum neq; directè stare, neque facile cubare possint, spelun-
angustia. cis quibusdam & terra cauernis, sicuti. Apostolus inquit, incubantes. Nonnulli sub dio cum feris habitantes, aliqui vero occultis sub terra hospitibus vrentes,

In speluncis. ibi cum solo colloquuntur Deo. Verum enimvero aliud quoque genus conversationis diuina ab illis excogitatum est.

um est, quod omne virilis constantia & fortitudinis
specimen longè superat. In solitudinem enim quan-
dam sole adustam se abducentes, & eam solam corporis
partem, quam natura necessitas tectam esse vult, ve- *Nudi.*
lantes, non viri modo, sed & feminae, eodem inter se
vitae instituto concertantes, nullam reliqui corporis
gerunt curam, frigore ingenti atque aestui variisque
aëris mutationibus seipsos committentes, algorem
iuxta & calorem tolerant: Et quouis loco, ita ut fors
tulit, stant & cubant: Omnique humano alimento
amino repudiato, herbis quibusdam & radicibus,
quas terra sua sponte fert, viuunt: Qui etiam ab
eiusmodi victus genere Βοτχοι, hoc est, pabulatores *Pabulatores*
dicti sunt. Illi etiam tempore ipso specie eorum muta-
ta, feris assimilantur, & mentem quoque à reliquis
hominibus alienam obtinent. Quos si quando forte con-
spicati fuerint, fugiunt. Quod si etiam insequentem
quempiam sentiant, celerius se in pedes coniciunt,
propter leuitatem prorsus in aëre sublimes volantes.
Nonnunquam quoque inaccessa sub terra loca subeun-
tes, subito disparent: Plurimique id, si ita vitam du-
centes lateant, faciunt. Aliud præterea monastici ex-
ercitii genus, quod parum absuit quin præterire, com-
memorabo. Id præ aliis merito primas ferre cõsetur, &
apud paucissimos reperitur. Sunt namque nonnulli,
qui quum per multos virtutis labores eo euaserint, ut
ἀπαθείς, hoc est, indolentes, & affectionibus per- ἀπαθείς
persionibusque omnibus liberi sint, in mundis recur- mortui sen-
runt. sibus.

*Simulatores
amentia.*

runt, Et gestibus quibusdam incompertis dementes se
esse assumulantes, ita vanam contemnuunt gloriam,
quam extremam tunicam (iuxta Platonem philoso-
phum) anima deponere solet. Et post pauca con-
cludit. Atq; ut semel dicam, in hoc vita genere,
quod captum naturæ superat, virtus naturæ aduersas
leges fixit, ut in nulla earum rerum quæ necessaria
sunt, satietas ipsa locū habeat. Ita illi semper esuriunt
& sitiunt, temperantiamq; & continentiam in rebus
omnibus obtinere leges eorum iubent. Adeo etiam il-
le corpus constringere præcipiunt, ut vi etiam neces-
sitas comprimatur. Nam aqua etiam per exactissimam
rationē statera vitæ eius libratur, ut dum lanx utraq;
per diametrum & lineam mediam inter se distat nul-
lum sentiatur momentum. Et tantopere res inter se
contrariæ in eis extant & miscentur, diuina gratia
ea quæ misceri non possunt coniungente, & tempore
rursum suo disiungente, ut quod auditu mirum est, in
eodem corpore & vitæ simul & mortificatio habiteret,
quæ naturæ, ratione, & re ipsa inter se maximè sunt
pugnantia. Quum enim affectio quæpiam seu perpes-
sio subrepsit, tum corpus videas mortuum & nihil agens,
perinde atq; in sepulchro repositum esset. Quum autē
egregium virtutis opus peragendum, & preces ad Deū
fuerunt, tum robur novum & corpus mirifice
iuvandum cernas, etiam si id senio iam confectum &
exoletum admodum sit. Vitam utramq; illi, præsen-
tem videlicet, & futuram, ita complicant & con-
iungunt.

*Spiritus Gi-
uax.*

iungunt, ut carne prorsus in obitu mortificata atque
 deposita, semper uiuant, & quodammodo cū uiuen-
 tibus simul conuersentur, corpora illorum variè cu-
 rantes, & supplicantium preces ad Deum referentes:
 Itidem ut in priore vita degentes, praterquam quod
 rebus necessariis non indigeant, & loco nullo circum-
 scribantur. Omnibus in momento adsunt, omnium vo-
 ces audiunt, & cum omnibus versantur. Horum
 opus est, frequentes genuum inclinationes, & graues
 rursum stationes desiderio solo corpora eorum sustinen-
 te, & voluntariam imbecillitatem recreante. Illi ath-
 leta quidā sunt carne carentes, & luctatores sangui-
 nis expertes. Illis conuiuia splendida & delicia sum-
 mae sunt, assiduum ieiunium: Et mensa opipara, ut
 quoad eius fieri potest, nihil cibi degustent. Quod si ali-
 cunde hospes adueniat, matutino etiam tempore, tam
 benigne & amanter nouo hospitalitatem genere eum
 excipiunt, ut nihil aliud eos per vitam, quam ad eum
 modum deliciari studuisse, putes: Aliud mox rursum
 ieiunii genus excogitantes, cibumque arbitrati suo
 capere nolentes, adeo ut res ea omnibus in stuporem
 euadat, quum ad victum sufficientem tantum eis de-
 sit, quomodo tam exiguo alimento uiuere possint. Ini-
 mici uero sibi ipsis sunt, voluntatisque propriae & naturae
 destinatione animi iam dudum concepta, proditores,
 ut in rebus omnibus delicias carnis longè à se reijciant,
 & anima eis in statu suo pulcherrime consistat: Quae-
 cumque Deo placita sunt, prudenter diligens atque con-

seruans. Felices illi prorsus eiusmodi conuersatione
& vitæ instituto: Longè autem feliciores sua ex hac
vita migratione, ad quam illi semper aspirant, ad op-
tatum illum desideratumque videndum anhelantes.
Itaque Eudocia Augusta, cum multis id genus mo-
nachis collocuta est, & multa (sicuti dictum) mo-
nachorum domicilia & habitationes construxit, ut
in AVLA SANCTA narratum est.

*Euagr. lib. I.
cap. 12.*

Atque hæc omnia prope ad verbum ex
Euagrii historia Ecclesiastica delibauit Nice-
phorus.

Fingere ergo se furiosum (vt ad institutum
redeamus,) absque sanctâ causâ furor est,
simulare se fanaticum, vt irrogandas à
magistratu pœnas declines, scelus est:
gerere se pro stulto risus & leuitatis causa,
vt personati bacchantes, leuitas & stulti-
tia est. Videri velle sapientem cum simplex
sis, duplex simplicitas est. Simpliciter ve-
ram præferre, & visa non videre, cum ad
rem nihil faciunt; audita negligere, si noce-
ant; nescire quæ scias, prudentia est. Furio-
sum, cœritum, fatuum, simplicem ad tem-
pus imitari Dei impulsu, vel salutis gratia, vel
Dei solius causa, vel gloriæ ventosæ & su-
perbiæ reprimendæ studio, mirandum, lau-
dandum, non tamen, nisi eodem quo Sancti
spiritu agaris, imitandum.

DAVID

DAVID REX SYM-
bolum Christi.

DAuid regum Hebræorum secundus imperio, primus virtute, prudentia, fortitudine, cum à Saule insidiis appeteretur, variis artibus eas semper elusit. cum perseveraret rex in eo persequendo, & ille vitam desperaret, ad ipsos hostes Iudæorum, Achim inquam, Philistinorum principem transfugit; sed agnitus à Satrapis, cum de capite tractari suo animaduerneret, magno & iusto consilio furorem simulauit, & inter procerū manus lapsabundus spumas egressit, & regem induxit, vt crederet hominē ad se furiosum adductum. quo aduersus officia indignante periculum David euasit. In loco enim simulauit furorem, non idcirco quidem sanctus, sed sapiens David, qui sanctitatis titulos & famam ex æquitate, clementia, religione cultūque numinis accepit. Maluit tamen contemni ad horam, quam occidi, quod haud dubiè impulsu Dei fecit, cum Christi personam ab Herode irridendi & contemnendi referret.

EE 5

S.DO.

S. DOMNA VIRGO.

*S. Domna.
Franciscus
Arias de
Mortif. cap.
4.
Surius De-
cembr.*

Domna Virgo, in regia Maximiani imperatoris e ducta, & sacrorum impiorum antistita ab ipso imperatore designata, pertesa profanas impietatis ceremonias, inauduit de casta Christi disciplina, quam mox ardentem efflagitavit. Adfuit desiderio eius senatore nata virgo, sacris Christianis probe imbuta, quæ illam una cum Eunuchio Inde, ad S. Cyrillum, (non illum qui postea sub Theodosio iuniore vixit & scripsit,) sed Nicomediae pontificem, qui ambos inter candidatos Christianæ religionis relatos, diacono admodum religioso instituendos commisit, ac probe iam elementa mysteriorum edoctos, cœlesti fonte tinxit Christo quæ initiavit. Erat tum Domna quatuordecennis tantum, sed animo præmatura, & rerum humanarum contemtrix insignis; eoque profusa in egentes, adeo ut omnes opes & mundum muliebrem, & magnam etiam partem quotidiani victus in pauperes per oculos ministros tribueret; quod ubi quæstor & œconomus regis cognovit, flagris in utrumque animaduerti imperavit, & cum Christianos esse didicisset, in caueam compactos, inedia si per ipsum steterisset, encasse.

casset, nisi cœlitum ministerio, qui pro Christo certantes nunquam destituunt, fuissent alimentis recreati; Aulæ magister, cum extinctos prope crederet fame, & Christiana sacra desertui os putaret, reuisit ambos, lætosque miratus, cum se necquicquam vi profecturū in abducendis à pia mente animaduerneret, ad blanditias versus cœpit illis lautas rursus mensas apponere, pecunias præbere, & omnia vitæ commoda præstare. Hic verò magis sollicita Christi tiruncula, ne per luxum & rerum affluentiam animus iacturam innocentia faceret, in ipsa maximè copia cœpit laborare inopia, cum ipsa sibi mēte abstinentiam arctiorem indiceret, & epulas ad inopes transmitteret. Tandem etiam verita ne in aula pudoris adiret periculum, aut per vim etiam deuirginaretur, magno consilio ad exemplum Dauidis amentiam simulauit, cœpitque inconditos edere clamores, iactare brachia, deprauare os, intorquere lumina, toruum tueri, nihil pro sano loqui, indecore gestire corpore, molesta esse custodibus; qui re ad palatii præsidem delata, cupiebant illam emitti custodia, & ad Christianos à quibus curaretur, transmitti. Aberrat Maximian^{us} Imperator; regia præfectus in rē præsentē venit, quo corā, illa multo vehementius

Simulat Domina amentiam, et seruauit innocentiam.

mentius furentis personam agere, spumare etiam, & eos præferre gestus, ut à malo quoque genio agitari videretur. Custodum ergo secutus consilium, accersit Anthimum antistitem Nicomediæ, Cyrillo surrogatum, eique virginem abducendam cum eius custode Eunuchò & in cœnobium detrudendam committit. Adfuit extemplo Anthimus Virginemque coram contemplatus, illico sensit rem esse virtutis causâ simulatam. Et Virgo Præsulem intuita ad modestum corporis habitum se reuocavit, nec vultum prioris insanix indicium dedit, quo attoniti spectaculo rem dignitati Præsulis adscripserunt, rogaruntque uti Domnam cum Eunuchò Inde secum in sacrum domicilium abduceret, sumtus adiecit ad victum necessarios, quibus repudiatis Anthimus Domnâ & Indem in tutelam accepit, secumque sibi quasi in campum emissos plurimum gratulantes, quod hæc tam salutaris strophâ tam bene vertisset, abduxit.

Maximianus ubi causam cognovit, Domnam velut furore correptam rectè amisam iudicavit, sed Indem effugisse mirum in modum doluit. Vtrumque inquiri præcipit, & Indem compræhensum variisque suppliciorum generibus in quæstione excruciatum

ciatū, suspensa de ceruicibus saxi mole pon-
to mergi imperat. Domna sumto virili habi-
tulauit in spelæo, quoad intellexit Indem
cum aliis lauream indeptum, & ipsa ad ean-
dem aspirauit, & progressa sacra Martyrum
pignora à piscatoribus miro modo extracta
inuenit, Inde quoque cognouit, & quo po-
tuit honore tumuli affecit, nec ab eo reces-
sit, quoad iussu Maximiani ad eundem &
ipsa locum obtruncata & cremata de tyran-
no cœlestem egit triumphum.

ISIDORA VIRGO TA- bennesiotissa.

Ex M. S.

Græco.

Histor. pa-
trum.

Palladio ca.

42. de S. Pi-
trium.

Isidora tamen illa in Patrum SS. historia
ita se pro simplici gessit, vt eo nomine ma-
ximam sibi apud Deum gratiam conciliaret,
qui ipsemet sapientiam Virginis & sanctita-
tem Pitirioni ascetæ sanctissimo aperuit, cū
hanc etiam ipso sanctiorē pronuntiaret, res
in hunc modum gesta est.

Tabenna insula est in Thebaide Ægypti
quam Nilus efficit, ad cuius alteram ripam
est asceterium facile quinque millium reli-
giosorum, qui vni Cœnobiarchæ parent om-
nes tanta promittuntur, quanta, inquit Cassia-
nus, apud nos non vnus vni vel medio tēpore ob-
sequi

Tabenna

Ægypti in-
sula.

Tabenne est.

ta religiosi.

sequi

Cassianus sequi consuevit: Ad alteram ripam Nilo inter-
lib. 4. Inst. ca. labente distinctam, Parthenon Virginum est
1. & alius. omnino trecentarum & amplius, quas inter
Trecenta vna omnium postremissima, & ab omnibus
Virgines re- neglecta proculcataque studio submissionis
ligiosa in & etiam ultro fatuam se simulabat, quam tamē
no amobio. simulationem ita cautē dispensabat, vt nihil
 non laboris cum maximo commodo Virgi-
 num exequeretur. Versabatur assiduē in infi-
 mis mediastinorum obsequiis, culinæ serue-
 bat, & fricandis ollis, purgandis sordibus, ab-
 iectis omnibus ministeriis, velut spongia vi-
 lissima, & vltimum purgamentum, adhibe-
 batur. Pulsabatur sæpe ab aliis, pugnis tunde-
 batur, contumeliis onerabatur, maledictis fi-
 gebatur. Nunquā interim visa comēsse, nun-
 quam cum cæteris mensæ accumbere; anale-
 cta reliquiarum colligebat, quib⁹ vitam quo-
 tidianam tuebatur, quæ re ipsa illud Aposto-
 1. Cor. 3. li expleuit: *Si quis videtur sapiens esse inter vos*
in hoc seculo, sit stultus, vt fiat sapiens. Erant re-
 liquæ in morem sacrarum virginum atton-
 sæ, caputque velatæ, hæc vili fordidoq; pan-
 no verticem obnupserat, quem angelus dia-
 dema appellabat, nuda pedes, ludibriū alia-
 rum, in quo ipsa clam triumphabat, neque
 tamen vocem vllam vnquam aut stomacha-
 bundam aut indignabundam mittebat, sed
 æter-

æternum silentium supra omnes Pythagoras, Sigaliones & Harpocrates colebat. Erat in Porphyrite sanctissimus asceta Pitirum, quæ visus ex improviso beatus Genius, sic affatus est. Quid est, Pitirum, quod tibi tantopere placeas, teque ipsum admirandus circumspicias ob exactam multis annis ex æquo & recto vitam religiosam? Vin contemplari fœminam te multo sanctiorem? Pete cœnobium Virginum Tabennesiotissarum, ex quibus vnâ aliquam offendes, quæ diadema gestat; illa te melior est, quæ à tanto quotidie numero fœminarum exercetur, omnique genere ludibriorum afficitur, abijcitur, & superbè velut pecus ab omnibus contemnitur, cum illa interibi nunquam animo perturbata, mentem in Deo semper defixam habet. Tu verò cum hic sessitas corpore, animo tamen omnes orbis oras, quas adiisti nunquam, aut vidisti peruagaris. Cœlite in auras abeunte, Pitirum è vestigio se dat in viam, & Tabennesiotas reuisens, petiit à præfectis cœnobij, vti sibi liceret Parthenona religiosarum fœminarum adire. Nec se difficiles illi præbuere præfides Virginum, quod Pitirum magnam sanctitatis famam collegisset. Traiiciunt flumen antistes cœnobij, Diaconus & Pitirum.

Pitirum. Ingressi septa religiosa precibus de more ad Deum fufis, rogat hoſpes vti coram omnes ſimul, virgines ſiſtantur. Citatæ adſunt, ſignum diadematis obſervat Pater, nec in vlla præſentium animaduertit. De eſt, inquit, nulla? Nulla, inquiunt. Imò vero inquit, abeſt vna, quā mihi oſtendit angelus. Super eſt, inquiunt, vnica ſed fatua in culinam re- trufa: Et hanc adduct imperat, vocata illa omnibus modis (præter morem ſuum) ob- nixa prodire recuſabat, diuinitus enim intel- lexerat quamobrem euocaretur. Protrahi- tur vi in medium virginum cetum, & patrū conſeſſum, qua ſimul conſpecta Pitirum ad pedes eius abiectus, bene precare mihi, in- quit, mater: Nec illa diu morata, nec ſe vinci paſſa in ſtudio ſubmiſſionis, itidem ingenua cadens, tu mihi, inquit, Domine præſta, quod à me indigna petis. Attonitæ reliquæ Virgi- nes Pater, inquiunt, ne erres, hæc ſtulta eſt. Vos, inquit Pitirum, ſtultæ eſtis; hæc autem religioſa mater eſt, & me & vobis omnibus ſapientior & ſanctior, atque vtinam in vlti- mo tribunali eā non indignus reperiar. Hic omnes velut exanimatæ ad ſancti Pitirum veſtigia prouolutæ veniam cum lacrimis precatæ ſunt. Et ſingulæ quibus illam mo- dis tractarint, palam expoſuerunt: Ego, in- quiunt,

quiunt, hanc fannis posticis illusi: Ego vestium vilitatem irrisi: Ego eluiem trullæ in hanc effudi; ego colaphis multau; ego pugnis contudi, ego naribus eius mordens sinapion ingessi: Aliæ se aliis contumeliarum generibus, indignissimisque modis insectatas eam confesse, pacem orauere. Pro quibus Pitirum cum sancta Virgine Deo supplex, ut dolentibus noxarum gratiam faceret, precatus, illam mihi & cœlesti consolatione permulsi, & salutatis demum omnibus, ad solitudinis suæ quietem haud paullo modestior reuersus est. Illa vero quantopere fuerat ab omnibus spreta, tantopere postmodum est culta, quem honorem exosa, cum altissimas vltimæ demissionis radices egisset, eaq; in recum summa animi tranquillitate conquiescisset, insolens gloriæ & venerationis, relicto monasterio, vel in desertam aliquam vastitatem se abdidit, vel ignota ad ignotos ut lateret accessit. Est enim vitæ sanctimonia securior apud ignôrantes quàm laudantes.

Legi hanc historiam etiam in MS. bibl. Reip. *Isidora hæc*
 Aug. Græcè perscriptam, vbi nomen Virgini, *Virgo dicta*
 quod nusquam apud Latinos extat, *in Græcis*
membris.
 Isidora.

FF

IOAN-

*Climacum.
grad. 4.*

HVC pertinet illa Ioannis Opanii Sab-
baitæ Antiochi simulatio, quam in pri-
ma parte VIRIDARII Annot. ad vitam
S. Innocentij XXIX. Nouemb. descripsimus.

SIMON SALVS.

*Euagr. lib. 4.
cap. 33.*

HVC & SIMON SALVS, hoc est fatuus,
facit, cuius vitam ex Euagrio, Leontio,
Metaphraste, Menæis, hic tibi compendio
reddemus, quam Euagrius ita narrat: *Erastus*
autem in Aemisa Symeones. Hic inanis gloriæ ve-
stem sic exuerat, ut ignorantibus desipere videre-
tur, quamuis omnis generis sapientia diuinaque gra-
tia refertus esset. Hic Symeones ut plurimum a-
pucl semetipsum secreto degebat; nec prorsus cuiquam
liberum faciebat, ut intimè cognosceret, quando, vel
quomodo Deo supplicaret, vel quando apud semetipsū
cibis aut abstineret, aut uteretur. Nonnunquam au-
tem circa publicam viam in foro degens à scopo con-
uersationis suæ discessisse, nec omnino aliquid habe-
re prudentiæ aut industriæ videbatur. Nam & ta-
bernas subingrediebatur, & quibuslibet esculentis,
aut cibariis, cum esuriret, vescabatur. Quod si quis
eum capite inclinato adorabat, iratus propere ex illis
se se locus abripiebat, veritus ne virtus ipsius à multis
depre-

reprehenderetur. Et sic se in foro quidem gerebat Symeones. Erant autem illi familiares quidam, inter quos prorsus sine ulla discriminatione morabatur. Quidam igitur ex familiaribus illius, famulam habebat, quæ à quodam constiprata uterum gestabat. Cum autem ab hero suo quisnam eam constiprasset edicere cogeretur, Symeonem occulto sibi commixtum fuisse, idque sic esse: & si necesse esset, posse se illum convincere dicebat. Quod cum Symeones audisset, carnem se; eamque admodum lubricam gestare dicens, assentiebatur. Cum autem rumor iste passim percrebuisset, sibi que Symeones multum ignominia, ut putabat, lucrifecisset, subduxit sese, & pudefactum esse simulauit. Vbi vero dies grauidæ ad pariendum aduenit, illaque pro more parturientis sederet, parturigo quidem vehementem, plurimum, & inauditum dolorem adferebat, sic ut parturientem in extremum vitæ discrimen adduceret. fœtus vero haudquaquam succedebat. Quum itaque Symeonem, qui de industria reuersus erat, ut pro illa oraret, rogassent, dixit mulierculam hanc non parituram, nisi prius edicat quis fœtus huius parens existat. Quod cum illa fecisset, verumque parentem edixisset, mox infans ipsa veritate obstetricante ex utero prodiit. Hic Symeones visus est aliquando ingredi domicilium sortis, clausoque ostio solus aliquandiu manere cum sola. Deinde reuerato rursus ostio abiit circumspiciens undique, ne quis

esset qui ipsum egredientem videret, id quod suspitionem magis etiam auxit, sic ut qui hoc viderant, mulierem accesserint, interrogauerintque quidnam Symeoni negotij fuerit, ut ipsam accesserit, ac tamdiu cum ipsa moratus sit. Illa vero iuramento affirmavit, tri-duo se ab eo die nihil prorsus gustasse, propter penuriam rerum necessariarum, nisi aquam tantum: Illum vero obsonia, cibos, & vasculum vini attulisse, clausisque foribus, mensam apposuisse, seque quandoquidem satis iam abstinentia cibi vexata esset, ut ederet, & eo convivio satiaretur, iussisse: Quibus dictis reliquias ex illis, quæ attulerat protulit. Quin etiam cum gnassatio illa quæ Phœnicen maritimam concussit, præ foribus esset quando id incommodi & Berytiorum & Bibliorum, ac Tripolitarum civitates potissimum perpeſſæ sunt, flagello quod in manu habebat sublato plures ex columnis in foro percussit, vociferans ac dissens: Scate, saltandum vobis est. Quoniam vero vir ille nihil faciebat ociose, qui aderant ista observarunt. Quasdam autem columnas non percutiens transferat, quæ & paulo post terræ motu prostratæ ceciderunt. Multa quoque & alia fecit, quæ peculiarem tractatum requirunt.

Qui de hoc plura desiderat, Leontium consulat apud Metaphrastem & Surium, totum enim librum huius vnus vita complectitur, hic breuiarium legis.

THO.

THOMAS COELE- syrus.

Thomas Cœlesyrus eiusdem instituti fu- *Enag. ibid.*
it, quamuis singillatim non exprimant *c. 234.*
scriptores in quo genere, aut quomodo ille *Niceph. c. 23.*
fatuitatem simularit. Ipsius tamen sanctitas
inde apparuit, quod mortuus neminem in
societatem sepulchri, vt & Innocentius, Her-
culanus, atque alij, admiserit.

SERAPION SIDO- nita.

Et hic personam fatui subinde gessit, præ- *Palladius.*
sertim quando Athenis cœpit esurire,
progressusque in publicum, quanta maxima
potuit voce clamare & lamentari cōtra tres
creditores suos, gulam, auaritiam & Venerē;
ac duobus se posterioribus satisfecisse, à pri-
mo se adhuc vrgeri, quartum enim diem nil
gustarat, fame dein vtrumq; pane placata,
properauit Romam, vbi intellexit esse asce-
riam virginem, quæ se mortuam mundo ia-
ctabat, illam vt ab insolentia ad modestiam
traduceret, facto ipso docuit, falsum esse,
quod gloriaretur. Tu cætera si vacas
apud Palladium cognoscas.

FF 3

S. MA-

S. MACARIUS Ægyptius.

*Palladius & alii.**Jo. 12.*

NEquē S. Macarium omitto, cuius nomē qui accepit, facta propemodū didicit, ex quibus hoc vnum pono, quod specie simplicitatis fatuū se ferre videtur, cum interim illud Christi monitum sequeretur: Qui odit animam suam in hoc mundo in vitam æternam custodit eam. Vexabatur importunitate hostium domesticorum, quos ut ipse vicissim affligeret, variis modis attriuit corpus, ex quibus hic vnus aliquis fuit: duorum modiorum sportam arena fartam humeris vectando solitudinem decurrebat, occurrenti Theosebio Cosmetori & miranti, rogantiq̃ue quid ageret: Vexo, inquit vexantem.

S. ALEXANDER EX
Philosopho Carbonarius, ex
Carbonario Episcopus, ex Episcopo Martyr.

In S. Gregorio Nysseno

Comana (oppidum reor illud, quod olim sanctissimi Pontificis & oratoris mundi,

mundi, Chrysostomi defuncti corpus exce-^{in Vita Gre-}
 pit, antistitem desiderabat, auo S. Gregorij ^{go. Taumat.}
 Taumaturgi; vt idoneum reperiret, S. Gre- ^{Martyrolog.}
 gorium supplicibus votis, vt præsens arbiter ^{Rom. Aug.}
 adesset, euocauit. Satisfecit illorum volun-
 tati Gregorius. Vbi aduenit, animaduertit
 omnium sententias eo spectare vt legerent
 Episcopum, & dicendi copia promptum, &
 generis claritudine illustrem, & omnibus or-
 namentis & artibus, quæ ad huiusmodi
 munus tractandum quæruntur, instructum.
 Gregorius spectatis ciuium studiis diuinam
 implorauit sapientiam, vti sibi dignaretur a-
 perire, quæ Comanis pontificem designasset.
 tandem ita in rei cognitionem peruenit. Ad-
 ducentibus multis multos ad Gregorium,
 quibus studebant, forma insignes, & naturæ
 fortunæque bonis excellentes, singulisque
 suos, quos sistebant, laudantibus: Quamob-
 rem, inquit Gregorius, nullum hisce inferio-
 rem opibus & dignitate respicitis? Fieri po-
 test esse inter humiliores quoque ciues ob vi-
 tæ sanctitatem morumque integritatem Pon-
 tificatu dignos, spectanda esse in Antistite,
 non opum tantum affluentiam, aut priscae
 nobilitatis imagines, sed virtutem, animique
 thesauros, pietatem, religionem. Hic ex præ-
 fectis suffragiorum illudibundus (qui admo-

nitio[n]em Gregorij irrisio[n]em interpretabatur, si claris & illustribus sordidi opifices anteponerentur) si ita visum, inquit, tibi Pontifex, ut spreis illustribus viris, à nobis laudatis, ad sordidas & viles diuertendum sit operas, quidni Alexandrum carbonarium à camino & fulgine ad pontificiam tiam citamus? Ecquis est, inquit Gregorius, iste Alexander (diuinitus enim conijciebat mentionem à suffragatore etiam nolente & ignaro factam) quē carbonarium appellatis? Adducitur illico per quosdam in mediam hominum coronam, homo pannosus, lacer, ater, & quasi ex Cyclopum officina emersus, toto corpore nigricans, qui non tam carbonarius, quàm ipse carbo videbatur. Effusè ridetur à circumstante plebe, & vero primariis viris. Alexander tam excelsum ac cœlestem animum sub sordido & paupere cultu tegebat, ut non solum non stomacharetur, quod omnium ludibrio esset expositus, sed religiosè etiam triumpharet, vultumq; constantem simul & modestum præseferret, gratulatus sibi, quod Christi causa dignus esset, qui absq; culpa sua pro deridiculo, & tantū non fatuo haberetur. Quæ solus obseruans ex omnibus S. Gregorius hæsit in admiratione eius defixus. Itaque paululum seuocaturn

natum à turba rogauit, quis esset; cur ad fo-
 cum & fuliginem eam sese demississet? Ap-
 parere in illo indolem, quæ inter carbones
 natà non videatur. Hic S. viro non ausus ne-
 gare quod erat Alexander, vitæ suæ rationes
 expoluit, se seque à primis annis melioribus
 philosophiæ studiis addictum profecisse, vt
 cognosceret vitæ præsentis lubricum iter,
 spes omnes fragiles ac inanes, pericula salutis
 infinita, se porro forma tam rara & eleganti
 fuisse, vt formidaret ne spectatores læderet,
 aut certè ab ipsis læderetur. Cogitasse ergo de
 ratione qua hanc velaret, & illud sapientis
 sequeretur *λάτρε βιωσας*, personam Carbo- *Late Vincat.*
 narij induisse, fuligine, & atrore dignitatem
 oris abscondisse, manus precio sibi & aliis
 necessaria parasse; Nec plura, Gregorius Ale-
 xandrum mox à domesticis abduci iubet, fu-
 liginem abstergi, corpus lauare, vt pulcherri-
 ma facies, velut sol absterfis nubibus, emica-
 ret; accingi præterea, quem ipse tulisset secū,
 pontificali cultu, mitraque ornari. ita sacris
 ornamentis excultum in concionem populi
 reducerent, se interim de officio sacerdotis
 & pontificis disputaturū, populumq; dictis
 suspensurum, quoad reuerterentur. Facta
 extemplo omnia, & paulo post in medium
 cœtum reductus magna corporis dignitate,

FF §

cultus

cultus veneratione, & maiestate oris omniū
 illico oculos in se conuertit: Tum S. Grego-
 rius: Nihil inquit, ciues noui vobis accidit,
 si præstineta vobis carbone lumina impo-
 fuerunt, solisque oculorum sensibus iudi-
 cium animi permisistis, cum sensus omnia
 incertus sit veri Iudex, nec ad animi sacrariū
 penetrare possit. Et cauebat etiam hostis ve-
 ræ pietatis dæmon, ne tanta virtus in publi-
 cum tribunal ascenderet, sed penitus in for-
 dibus obsolesceret, quod ignotam virtutem
 tantum auctori commodam, Reipub. inuti-
 lem haud nesciret. Ergo sacris initiatū Deo
 offert, oblatus rogatur, vt ad concionē ver-
 ba faciat, exorditur orationem non Attico-
 rum quidem pigmentis fucatam, sed ponde-
 re sententiarum ornatam, quo populo osten-
 dit diuinum à Gregorio factum de se iudici-
 um. Factus est ergo primum Alexander ex
 philosopho carbonarius, ex carbonario Epi-
 scopus, ex Episcopo nobilissimus Martyr,
 eum pro Christiana professione redactus est
 ipse in carbonem ardentem, semper lucen-
 tem, semper tepentia mortalium pecto-
 ra cœlesti calore inflamman-

*Paulū enim
 sepulta di-
 stat inertia.
 Celata vir-
 tus.*

tem.,

GOENO.

COENOBITÆ RHATHUNI pœnitentes.

Asceterium erat magno numero religio-
 sissimorum virorum celebre, in Ægypto
 ad septuaginta palmas, & duodecim fontes,
 de quibus est in sacris literis, haud procul
 Erythræo mari situm, in quo si quid ab ali-
 quo paulo gravius peccatum esset detrude-
 batur in locum (qui carcer dicebatur) ad
 primum lapidem ab ipso cœnobio distan-
 tem, quoad iudicio sacri præsidis culpam
 expiasset, noxæ autem erant non semper gra-
 uissimæ, & sæpe tam leues, ut hodie omni-
 no negligentur. Cuiusmodi fuit illius, qui
 apud cœnobiarcham suum commilitonem
 nugacem, & loquacem appellarat, qui pro-
 scriptus primùm omnino à reliquorū socie-
 tate, cum abigi non posset, & sex ipsos dies
 impransus & incœnatus ad fores monasterii
 supplex iacuisset, hoc tantum impetrauit ut
 ad carcerem, de quo nunc agimus, mittere-
 tur. In quo ergastulo eiusmodi pœnis se
 multabant, ut viderentur omnino à iudicio
 & mente deserti. Climacū audi qui præsens
 hæc spectauit, & narrauit. Cum igitur perue-
 nisset ad pœnitentium monasterium, imo vero ad re-
 gionē lugentiū vidi reuera (si dicere id audeam) quæ
 neglig-

Climacus
 gradus.
 Exod. 15.
 Num. 33.

Gradus 4

Gradus.

Ita lege ex
 Graco X. 6.

negli-

negligentis oculus non vidit, aurisque desidiis non
 audiuit, & in cor pigri hominis non ascenderunt, res
 regionem lu- & verba quæ Deo vim inferre possent, habitus &
 gentium, nō studia quæ ipsius clementiam celerrime flecterent.
 Et vulgo, re- Quosdam enim ex reis illis vidi noctibus totis vsque
 ligionem su- mane sub dio stare peruiigiles pedesq; immobiles tene-
 gentium. re, cumque somno miserabiliter depreßi agitarentur
 vim natura inferre, nullamque sibi ipsis requiẽ om-
 nino indulgere, sed seipßos increpare, ignominisq; &
 contumeliis afficere, & excitare. Alios miserabi-
 liter in cælum intuentes & illic adiutorium cum ge-
 mitu & suspiriis & vocibus inuocantes. Alios in o-
 ratione existentes, ac reorum in morem victis post
 terga manibus humi luridas facies suas inclinantes,
 indignosq; qui in cælum aspicerent, se vociferantes,
 nec quicquam ad Deum dicere orando præ cogitationis
 & conscientia hæsitacione præsumentes, neque quo-
 modo vel unde orationem facerent præsumentes so-
 lamq; animam tacitam, mutamque mentem Deo af-
 ferentes, tenebris ac desperatione plenam. Nonnullos
 in pavimento strato cilicio & cinere sedentes, ac fa-
 ciem genibus operientes, frontemque in terram colli-
 dentes. Alios rugiter pectora tundentes, animamque
 suam ac vitam suspirio ingenti reuocantes. Ex his
 hic Camal- alii quidem pavimentum madefaciebant lacry-
 dulensis Ver- mis, alii vero quia lacrymarum imbres non habe-
 borum Gra- rent, seipßos miserabiliter lamentabantur. Pluri-
 eorum vim mi, ut fieri in mortibus solet super animab⁹ suis vlu-
 non est asse- cutus: Ver- latum

latum diræ vocis emittebant, angustiam cordis fer-
re non valentes. Alii ex intimo corde rugiebant, at-
que intra os gemitus sonum cohibebant. Interdum
vero cum se continere non possent, repente exclama-
bant. Vidi ego illic nonnullos habitu & cogitatione
& actu, quasi à semetipsis excessissent, ac stuporem
mentis incurrissent, veluti æneas quosdam summo ex
mæore effectos, totos tenebris obritos, & ad omnia vi-
ta huius veluti insensibiles factos. Mentem quippe
iam in humilitatis abyssum demerserant, ac mæoris
igne oculorum lacrymas fixerant. Alios item mæstos
sedere, atque in terram fixis obtutibus stare perspexi,
caputque assidue mouere, & leonum in morem ex
imo corde rugitum ac gemitum emittere. Hæc &
his plura cum totos tringinta dies præsens ip-
se coram spectasset, & ipse iam prope tantū
spectando admirandoque in stuporem da-
tus esset, reuersus ad cœnobium, hæc subiun-
git: Cum tringinta dies in custodia illa perscuerassens
impatiens: in magnum illud cœnobium, ad magnum
patrem reuersus sum, qui ut me aspexit immutata fa-
cie, totumq; veluti attonitum, agnouit sapientissimus
immutationis causam, & ait ad me: Quid est pater
Ioannes? Vidisti ne laborantium certamina? Ad quæ
ego: Vidi, inquam, pater, vidi & admiratus sum, feli-
cioresq; existimaui, qui post lapsum ita lugent, quàm
qui nunquam lapsi sunt, & seipos non sic deflent. Il-
lis enim ruina sua, causa fuit beatissima ac rutilissima
resurrectionis.

SENI-

us antiquus
interpret: se
ipso discipli-
nis verbera-
bant.

Nota.

Rugiebam à
gemitu cor-
dis mei. Psal-
37.

SENIOR DECLINANS di honoris causa se fatuum simulat.

Enchiridia
ss. pp.

Quantoperè suspectam habuerint in optima etiam causa *κενοδοξία* & famam sanctitatis cum veneratione inde natam religiosissimi quique viri, quos partim supra laudavi, partim infra adducam, docet hic in sui cognitione & despicientia exercitatus senex, cui in solitudine ministrabat necessaria laicus. Vexabatur morbo in vicinia puer; rogatus à ministro pater ut opem ægro præfens adferret, secutus Anachoreta ducem itineris usque ad proxima recta, cum præcurrens ille vicinos exciuit ad religiosum patrem; quæ par erat reuerentia excipiendum. sensit hoc modestissimus asceta, & cum ad se pompam festam multa lampade fulgentem aduentare procul spectaret, detractis vestibus in aquam nudus descendit, lauit & natauit. Famulus ubi senem præter spem in flumine lauantiem vidit, rubore perfusus: redite, inquit, qua venistis, pater in amentiam versus nihil à sano facit. Disiecta hac arte turba & gloria populari fugata prostrataque; resumfit ille cum veste quam posuerat sapientis personam; quaerit socius administer, Pater quid factum tibi?

Popu-

Populus te amentem & à malo genio agita-
tum dixit: Hoc, (inquit, sapiens Pater) audi-
re volui.

Et mox terga dedit ventosa gloria laudis,

In nihilumq; abiit quæ fuit ante nihil.

Sic permutatur vero laus vana triumpho,

Quàm magis hæc fugitur, tam magis illa venit.

DANIELIS NARRATIO.

de Marco, Christi causa
falo seu fatuo.

PEtuit vir sanctus quondam cum sue disci-
plinæ alumno Alexandriam, vt Patriar-
cham festa celebritate conueniret. In vrbe
dum ad Circum ambulant, vident inter alios
fatuos nudum toto corpore, præter iectam
naturæ verecundiam, qui & ipse fatuum se
inter fatuos simulabat, sed is alios quodam-
modo alebat, quicquid enim à piis accipie-
bat, id omne in alios partiebatur; quandoq;
in forum etiam progredi solitus, & rapere
palam, quæ mox aliis tribuebat. Religio-
sus pater cum hunc oculis notasset, impe-
rat discipulo vt illius nudi domum & locum
obseruet. Fecit alter imperata, & saluta-
to se-

*En Cod. MS.
Græco bibli-
otheca Resp.
August. n. 25
in membra-
nis.*

to senior Patriarcha, reperit alio die Marcus in magno Tetrapylo, currensque pressum trahebat, & in auxilium magnis clamoribus ciues vocabat. Marcus Salus contra ludebat senem. Confluxit illico magna vis hominum, & discipulus certamen sui patris cum Salo eminens spectabat. Alexandrini ciues qui accurrerant, monuerunt anachoretam, cauere à Salo ne ab eo quam contumeliam acciperet, hominem esse insanum; vos, inquit senior, insani estis, ego quippe nullum hodie in tota ciuitate præter hunc sapientem inueni. Interim etiam Ecclesiastici adfuere spectaculo, qui nouerant ascetam, quem & rogarunt, quid sibi tandem vellet cum stulto, aut quid fatuus ille egisset? Si nosse vultis, inquit Daniel senex, ducite illum ad Patriarcham. Ductus & à religioso Patre commendatus, cum reticeret Marcus Salus qui erat, tandem à Patriarcha iureiurando adactus se Monachum fuisse professus est, & quindecim ipsos annos ab impuri dæmonis tyrannide oppressum Veneri litasse; tandem rediisse ad mentem, se ipsumque compellans Marce, inquam quindecim annos malo genio in turpi seruitute transcripsisti, ades nunc, & totidem Christo impende. Abii ergo in Pammatum, ibique
annos

*Fortè, Psum-
 mium aut
 Pammaton
 montem E-
 gypti fabu-
 losum.*

annos octo in expiandis peccatis transegi.
Deinde ingressus urbem hanc, gessi me pro
fatuo alteros octo annos. Quod ubi, qui
aderant, audierunt, omnes in largissimum
fletum prorupere. Manserunt ea nocte Da-
niel & Marcus in Episcopio. Postridie pri-
ma luce, misit Daniel discipulum ad Mar-
cum, vt exorata pace ad suum cellæ silen-
tium & solitudinem redire posset, sed Mar-
cum alter iam morte sopitum expirasse of-
fendit. Qua re cognita, Daniel ad Patriar-
cham ingressus exposuit Marci emigratio-
nem; conuenereque illico omnia circumia-
centia religiosorum cœnobîa cum toto Ec-
clesiastico ordine & populo vniuerso, Mar-
cumque in æde sacra condidere, Deique
clementiam & miserationē in miseros mor-
tales immensam, & in omnes omnium tem-
porum æternitates celebrandam prædica-
runt.

S. CHRISTINA TAV- maturga,

Stylla Diuorum historia inter paradoxa *Contipratē*
est ponenda, hæc certe cum Simonis Sa-*sis, Surius,*
li & Iacoponi factis, *παράδοξα τῆς αἰγ.* Fuerant
huic Christinæ geminæ sorores cum qui-
bus

GG

bus

bus ita rationes vitæ partita est, ut deterri-
mam sortē, versam tamen postremo in op-
timam elegisse videretur. Prima rebus diui-
nis potissimum studebat, altera rem famili-
arem procurabat, hanc magistram pascendo
pecori haud inuitam præfecerunt. Quod ge-
nus vitæ illi magnum, uti Moyse olim, re-
rū cœlestium contemplandarū otium præ-
buit, quo illa non abusa, adeo in studio sui
pernoscendi Deique beneficia recognoscen-
di profecit, uti rerum diuinarum meditati-
one absorpta, corporis valetudinem in sum-
mum discrimen adduceret, imò spiritū ip-
sam intercluderet, & animam excluderet.
Funus dum curatur in templo, illa perinde
quasi eam mortis pœnituisse, è feretro re-
pente cum ingenti omnium stupore, exut-
git, & sublimis ad ædis sacræ laquearia per-
reptat, hæretque ibidem, dum res diuina
perageretur: Dein eam sacer Mystra diris e-
uocationibus adortus, vi precum detraxit,
rogauitq; quis eius status conditiōq; esset,
quid mortua spectasset. Cum exposuisset
omnia, quo pacto mox à cœlitibus fuerit de-
ducta ad piaculares flammæ, inde ad ipsas
inferorum fores & fauces, postremo ad
amœnos paradisi campos, ubi Christum au-
disset se monentem, ut in vitam rediret, &
suppli-

*Mortua re-
uisit.*

supplicijs dirisq; corporis cruciatibus flammarum æstus temperaret eorum, qui in iisdem cum spe vitæ beatæ versarentur, multisq; viam suā patientia ad cœlum aperiret, actandem cum ingenti tolerantia thesauro in beatorum sedes euolaret. Reuersa ergo postliminio in corpus, cœpit ea designare, quæ omnium animos percellerent, cum mortalis simul & immortalis videretur, eaque cum maximo doloris sensu viua pateretur, quæ nemo alius posset subire, quin statim animam vi doloris elideret.

Quoties illa se in flammantium globorum incendiis, velut in plumis volutabat, cruciabat, nec tamen enecabat: quoties rigente hieme, gelidissimis vndis se mersauit, nec tamen obriguit. quoties in ebullientes ahenorum aquas papillarum tenus elixandam se immisit, & velut intacta euasit. quoties rotarum, ritulatronum sese radiis intexit, inflexit, & integra consurrexit? Pependit aliās inter patibularios ad biduum, nec gulam fregit. Agitata aliās à canibus, ut fera, & per loca senta, vepreta, rubetaque totum corpus lacerata, nulla tamen postea retinuit vestigia lationis. His rebus permoti cognati, eam, velut limphatam aut à malo

*ut amens
vinculis con-*
tam fringitur.

GG 2

tam

tam in cellas compegerunt, ex quibus semper diuinitus est expedita. Sed cum multa interim futura animo præciperet, absentes à periculis seruaret, famē imminentem denunciaret, capienda Hierosolyma prædiceret, aliaque ageret quæ non diuinam aut fanaticam, sed sanctam & Deo gratam virginem ostenderent, venerari illam ceperunt, qui antea contemserant. Ludouicus certe comes Loërtis, vir illustris & præsignis, venienti aut prætereunti semper assurgere, & matrem appellitare consuevit. Quin imo olim vita defuncturus, accersitæ ad pedes prope moribundus accidit, omnisque præteritæ vitæ errata, ab vsque anno vndecimo pueritiæ, cum magna vi lacrimarum exposuit, non quod ab illa se peccatis solutum iri crederet. sed vt illam pro se deprecatricem apud Deum adhiberet. Quare cum illius animum à digressu corporis ad expiatrices flammæ deduci videret, & ille permissu Numinis hoc illi significasset, Christina, abi, inquit, & patere quæ meritis es, ego partiar, tecum labores, vt vicissim crucier. Itaque nocturnis maximè horis se modo ignibus vstulabat Christina, modo frigore torquebat, ipsa quoque loca, in quibus comes deliciis indulserat, illa assiduo lacrimarum imbre irrigabat.

gabatur. Cumque in tanta vitæ acerbitate, aut
vix potius morte duos supra quadraginta
annos, à primo in vitam reditu traduxisset,
deplorato mortalium infelicissimo statu,
quasi ter mortua ad sponsum cœlestem;
comparato ingenti pietatis præmio euola-
uit.

Epilogo adscribam parænesin Cantipra-
tensis ad lectorē, vt cum fructu hanc histo-
riæ epitomen, quam feci, euoluas. *Quæso,*
inquit, *te lector, diligenter animum aduerte, quàm*
nos iure meritoque culpandi simus, qui cum cerna-
mus Christinam tot pœnas tamque immanes & di-
ros cruciatus non tam propter sua, quam propter ali-
orum peccata pertulisse, ob culpas & maleficia no-
stra pœnitentiam agere reformidamus, veniet certè
quandoq; & celeriter veniet dies ille, quo nos liben-
ter etiam his acerbiora simus toleraturi, si daretur
locus pœnitentiæ, & ad negligenter quondam exa-
cta tempora redire liceret. Et vae ijs, qui ad miseri-
cordia emendum oleum tum demum se compara-
re volunt, quando nundinarum tempus omne elap-
sum est. Venient i cum lampadibus vacuis, ianu-
amque pulsabunt, sed omnem sibi sentient a-
ditum praeclusum, audientque vocem illam sane
terribilem: Amen dico vobis: Nescio vos. Vigile-
mus igitur, quia nescimus diem neque horam. Me-
rito illi excluduntur, qui iam stertentes, diemque il-

Matth. 25.

lum & horam negligentes, nolunt lampadas suas implere oleo bonorum operum ex condignis penitentiae fructibus. Vinam vero audiant Dominum dicentem: Vigilate ergo, quia nescitis diem neque horam, qua dominus vester venturus sit. Ecquid vero aliud per omnem vitam suam Christina clamavit, nisi ut penitentiam agerent homines, & nunquam non sese paratos exhiberent? Hoc illa verbis multis, hoc lacrymis, hoc planctu & eiulatu, hoc infinitis clamoribus, hoc cuiusmodi viuendi exemplis docuit, qualia de nullo alio, qui eam aut antecesserit, aut secutus sit, vel scripto cuiusquam vel sermone perceperimus: In laudem & gloriam Christi, qui cum patre & spiritu sancto vivit & regnat. Deus per omnia secula seculorum, Amen.

S. FRANCISCVS.

*Bonauent.
lib. 2. c. 6. in
Vita S. Fran-
cisci.*

VT omnem à se fugacis gloriæ affectum remoueret, voluit nonnunquam à suis palam obiurgari, ludibrio affici, agrestis, indoctus, mercenarius indigerari, os suum aliorum pedibus calcandum subijcere. Quin etiam in oppidi nescio cuius ingressu, ciues sibi honoris causa extra urbem occurrentes ridiculo facto à sui cultu deterruit, cum in proximum collem ritu puerorum arietaret. Quid cum oves ex itinere tanquam homi-
nes

nes salute impertiretur, & illæ certatim ve-
 lut ad pastorem accurrerent, cum aues, non
 vt fabulosus Orpheus, traheret, sed ad com-
 munem omnium parentem & conditorem
 laudandum inuitaret, illæ parerent, & ad
 nutū illius vel garrerent vel conticescerent?
 Morbo olim graui conflictatus, non nihil *Exēplo Da-*
 coactus erat de seueritate vitæ remittere, *uidis Psalm.*
 & cibos à medico præscriptos admittere. *148.*
 Vbi conualuit, vt illas in ægritudine lau-
 titias, vt videbatur, admissas, expiaret, in
 publicum progressus, populo euocato cum
 sodalibus suis ædem sacram ingressus, ve-
 stem ad vsq; femoralia posuit, collo funem
 iniecit, seseque nudum ad lapidem noxio-
 rum vsq; ad vicem latronis, trahi raptariq;
 & proclamari præcepit. En vobis phago-
 nem & gluttonem, qui se gallinis saginare
 consuevit. In lapide vbi constitit cum quar-
 tana adhuc laboraret, multoque frigore ri-
 geret, verba ad populum fecit, se non vt re-
 ligiosum virum colendum, sed vt gulonem
 contemnendum. Quo facto auxit etiam
 quam ante de ipso conceperant, opinionem
 sanctitatis. Sequitur enim gloria fugientes,
 & sequentes fugit.

An & illud non singulare? Cum ex disci-
 pulis Ruffinum impeditioris linguæ mitte-

GG 4 ret

ret Alissimum vt pro cathedra populum doceret, & ille familiare sibi vitium, oris balbutiem excusaret, ac prouinciam deprecaretur, seseque idiotam rerumque omnium imperitum diceret: Franciscus: quia, inquit, non extemplo paruisti, iam nunc vltima qua possum auctoritate tibi denuntio præcipioque vti nudus, & femora tantum tectus, eo, quod dixi, properes & mandata exequaris. Abiit Ruffinus & à plerisque velut amens irrisus, tamen am bonem conscendit, & imperio sui magistri satisfecit, vt olim Isaias sanctissimus vates à cœlesti imperatore iussus per urbem nudus incedere Deo obtemperauit. Interim Francisco ipsi iniecta de duriori hoc imperio religio, quam non aliter expiauit, quàm id ipsum præstando quod Ruffino imperarat. Proinde & ipse nudus in concionem ascendit, & tanto Spiritu de contemptu rerum præsentium disseruit, vt omnes auditores in vberimum fletum & lamentationes erumperent, magnisque clamoribus Dei clementiam implorarent, factumque diuinitus vt non modo nihil illi duo Ecclesiastæ de sua auctoritate diminuerent, sed vel maximè augerent, cum indutos rursus populus domum prosequeretur, & quisque per se vel extremam vtriusque oram vilissi-

mz

Isaie 20

ma vestis contingere niterentur. Et quamquam hæc non ad imitationem proponuntur, referuntur tamen, vt constet quousque se viri sancti demiserint, cum mallent existimationis & sapientiæ iacturam facere, quam imperata suorum quæcunque recusare.

*Facta san-
ctorum non
omnia ad
communem
ita legem
exigenda,
mirabilis e-
nim Deus in
sanctis suis*

B. IVNIPERVS, S. FRANCISCI discipulus.

HÆc illa est decantatissima Iuniperi sancta & fraude doloque carens simplicitas, quam vana omnia sentientes appellant fatuitatem ipsi fatui, cum verè sapientia huius mundi stultitia sit apud DEVM. Vnicè *I. Cor. I.* complexus est parens militiæ suæ Franciscus hunc Iuniperum, propter niueum animi candorem, ad omnia vltima pro Christo subeunda paratum, qui vnus plura se facere posse credebat, quam alij imperare. Quare mirandum videri non debet, si illum infernæ larvæ vel procul aduenientem formidarunt fugeruntque. Et ipse Franciscus ex humanis corporibus tartareos hostes eiekturus minitari iisdem solebat, se, nisi quamprimum cederent, Iuniperum accersiturum, cuius neque nomen quidem sustinebant. quemadmodum & D. olim Antonius, quos ipse non

GG 5 pelle-

*Elegans di-
ctū D. Fran-
cis de Iuni-
perio.*

pellebat ad Paulum simplicem profligan-
dos misit. Haud igitur immerito Franciscus
eiuscemodi Iuniperorum totas sibi silvas op-
tasse fertur. Sed vnum alterumue ex pluri-
mis rebus ab illo gestis referam? Reuisebat
ad sodalem quendam suum familię, in cœtu
Marię de Portiuncula, graui morbo pres-
sum; erga quem mira commiseratione affe-
ctus, rogauit an quid cibi gustare cuperet?
Eger, suillum pedem, inquit, desidero. Et
Iuniperus: Apparabo tibi: Et cum machæra
in agrum procurrens inuento grege porco-
rum arripit proximum, pede truncat, do-
mum recurrit, elixat, laboranti cum magna
charitatis significatione apponit. Renun-
ciatur interim à subulco, factum Iuniperi
hero, qui inflammatus ira ad S. Francis-
cum anhelans aduolat, omnesque com-
muni nomine in crimen vocat, non Dei ser-
uos, sed mortalium hostes ac latrones esse,
qui alienum pecus luporum ritu inuadant,
cædant, mactent. Franciscus rerum omni-
um ignarus vociferantem leni oratione pla-
cat, dolere se de facto, omnino se curaturū
vt illi de illato damno satisfiat. Vbi digres-
sus accusator, accersit Franciscus familiam
totam, & sollicitè quærit ecquis tantum ne-
fas sit ausus designare. Iuniperus auctore se
fate-

facetur, & ex officio commiserationis erga decumbentem fecisse, & mirari se vehementer quemquam in facto tam pio potuisse offendi. Et Franciscus: ô Iunipere quantanos inuidia & calumnia onerasti: Iam ille abstelâsus per totam urbem apud omnes nos traducet. Abi ergo, & ad pedes illius abiectus, culpam deprecare, pacem ora, & te satisfacturum copiosè pollicere. Faciam pater, inquit Iuniperus, hoc tamen non intelligo (nempe sua bonitate metiebatur omnes) quomodo quisquam dolore possit ob præstitum ægroto beneficium, cum omnia præsentia nihil mortalibus prosint, nisi ad v- *Andi dixer.*
sum charitatis mutuæ impendantur.

Abiit ergo, & reperto læso, abs se factum quod ægrè ferret, confitetur, sed esse quod sibi gratuletur, quando potuerit benefacere alteri de suis bonis: Hic alter magis ex candescens conuiijs & maledictis lacerare Iuniperū, fatuum & fanaticum vocitare, alijsque indignis modis incessere. Iuniperus ratus hominem non percepisse quod ipse dixisset, cœpit iratum complecti, amicissimè compellare, rogare uti secum sibi gratuletur de tam sancto opere charitatis. Flexit interim Deus ferocem leonem, ut simplicem Iuniperi animū attenderet, quem admira-
tus

tus, non indulgit modo veniam, sed porcum
cæsum & lautè aparatum Francisco & Iu-
niperò cum cæteris absumendum dono mi-
sit. Ita Iuniperus pio factò alterius leuauit
ægrum corpus; simplici què verbo, alterius
sanauit animum, & in præmium rapti pe-
dis, totum porci corpus accepit.

*Insidia Ve-
teratoris in
Iuniperum.*

Admirabilius est quod de eodem sequi-
tur. Oderant, vt dixi, & formidabant Iuni-
perū desertores Numinis damnati genij, vt
quem de medio remouerent, hanc technam
architecti mendaciorum, excogitarunt. Ni-
colaus dynasta cum Viterbienfibus, odijs
vltimis, capitali bello decertabat. Idem ca-
strum firmum tenebat. artifex doli caco-
dæmon in faciem tabellarij versus, accessit
Nicolaū virum ingenio præferoci & imma-
ni, nunciauitque secuturum paulo post à
Viterbienfibus insidiatorem, qui vitam ip-
sius esset petiturus, & incendio castrum de-
leturus indicia esse subulam, quam in cor-
pus Nicolai cogitet defigere; igniarium, quo
faces castro velit subijcere. hominē esse pan-
nosum, centone verius quā vestet ectū. Ter-
ritus hac tam sæua insidiarū denunciatione
arcis dominus, firmat ad portas præfidiū,
& imperat excubijs, simulac ille descriptus
transfuga aduentaret, comprehensus sibi si-
stere-

heretur. Iuniperus in via malè acceptus erat
petulanti iuuenum turba, & per ludum ac
iocum tractus, raptatusque, vt vestis alioqui
malè concinnata facile rumperetur, & ca-
pitis præsertim cucullus, ita vt nõ tam reli-
giosi hominis cultũ, quàm centunculati ro-
gatoris pannos circum ferret. Vbi ad arcem
Nicolai destinatam venit, mox ab excubi-
toribus vinctus pertrahitur ad præfectum.
Qui vbi indicia, subulam ad vsum calcei re-
sarciendi, & fomitem, ad excutiendum ig-
nem, quo in desertis per noctem locis ute-
batur,prehendit, rem factam se habe-
re ratus, Iuniperum præcepit, iniecto la-
queo ad eculeum duci, tendi, suspendi,
torqueri, rogarique an proditor sit? Affir-
mat Iuniperus se maximum esse proditorẽ;
intellexit peccata quibus Deum qualibuf-
cunque offenderat. quæsitus an domino ne-
cem pararit, castrum incendere decrerit?
Etiam maiora se patraturum fuisse, si proui-
dentia Numinis permisisset. Quibus (alio
versum à Iunipero prolatis) aliterque tyran-
no renunciatis, iussus est infelix Iuniperus,
hoc est, ipsa virtus & innocentia caudæ iu-
menti alligari, per villam raptari, in furca
suspendi. Aduolat ad cœnobiũ ex præsidio
nuncius, vitæ & salutis morituri anxius, ex-
ponit

ponit velut de ignoto, monasterij curatori periculum rei, qui nihil nec de peccatorum expiatione, neque de morte mox toleranda videtur sollicitus; accurreret, & si quid posset opis petiture adferret. Non moratus diu religiosus Pater, Iuniperum vti noxium, ferro astrictum, latabundum tamen, imò & iocabundum in vinculis offendit; attonitus rei novitate illacrimatur, & rogat custodes vti cunctentur exequi supplicium, quoad ipse Nicolaum, castri dominum convenisset, quē vbi cum ingenti animi dolore multisque lacrimis de statu Iuniperi docuisset, quis esset, qua vita & fama sanctitatis; illico percussus Nicolaus ipse ad Iuniperum properavit, custodia liberavit, ad vestigia ipsius se abiecit, veniam errori & crudelitati precatus, quam alter promptius dedit, quā hic petiuit. Iam, inquit tyrannus, imminere mihi sentio necem, quando virum tam sanctum, tam sœvis cruciatibus afflixi. Nec diu sanè, ferro cæsus, prouixit.

Habet pressa innocentia quamuis infans suos in terris etiam aduocatos, à quibus defendatur antequā opprimatur. Apparent tandem etsi serò hostium strophæ, quibus postremo ipsi inuoluuntur.

Aduersus egentes ita erat affectus, vt cum ipse

ipse nil haberet, quod largiretur, vestes sibi detraheret quibus aliorum tegeret nuditatem ipseque nudus domum reuerteretur. Quapropter coactus monasterii praefectus interdixit illi, ne cui sua daret indumenta, mox alijs ipse induendus, quod inopia cenobij fieri prohibebat. Sed nec tum exuit misericordiam erga miseros, à quorum vno rogatus stipendium: Mihi, inquit, nihil est quod tibi porrigam, nec tunicam meam licet per praesides meos tibi impertiri, potes tamen si placet illa me spoliare. Exutus ergo non erubuit nudus, se spoliatum dicere. Quin & suppellectile cum quid ad manum esset in pauperes, partiebatur, ut illi domi etiam omnia essent subtrahenda. nam & ipsam credo domum & se ipsum si potuisset stipendium petentibus, dedisset; quanto per enim plerique mortales rebus quaerendis student, tanto per studerebat ipse largiendis.

B. IACOPONVS Tuder- tinus ex Italico

*DE DOCTRINA IPSIVS, DE QUE CAUSA
sa modoque instituta vita sanctioris.*

PRodit hic est sanctissima B. Francisci disciplina, de quo parum multa memini
apud

apud Latinos legere. Italica lingua copiosè eius vita in Franciscanorum annalibus descripta est, ex quibus hæc quæ legis translata sunt, tantoque vberius id factum, quanto pauciora apud nos de B. Iacopono adhuc cognita sunt.

Patria.

Genus.

Studia.

Iurisconsultus.

Ambitiosus.

Vanus.

Vxorem duxit.

Iacoponus natus in Umbria domo Tuderto, ciuitate quinquaginta ab vrbe passuum milibus distita, nobili cum primis Benedictorum familia. Ab incunte adolescentia Iuris se ciuilibus prudentiæ impensè dedit; in cuius cognitione tantum promouit, vt Doctoris appellatione publice condecoratus, Aduocatū strenuè in foro, vt erat iuris consultissimus, causasque ageret. Enimvero cum esset ipse rei faciendæ augendæque apprimè intentus, honores etiam nominisque splendorem sequeretur, ambiret luxū insuper & res humanas vtraque, quod aiunt, manu complecteretur, & artes fraudesque, vulgo notas, probè calleret, diuino prorsus consilio matronam lectissimam, generis nobilitate omnibusque virtutum ornamentis, & rara præcipuè in Deum religione vxorem duxit, quæ vt marito, omnia tum vana & profana cogitanti morem gereret, pro generis & fortunæ splendore mundum muliebrem adhibuit, vt æqualibus non inferior appa-

appareret. Interim haud oblita Dei corpus
 arte contentèq; habuit, & sub velo ambiti-
 oſi cultus cultiſſimas animi virtutes occu-
 lebat. Cēterū forte quadā cum pluribus ma-
 tronis nobilibus, viro haud inuito, ad lu-
 dos ſolennes inuitata ſpectaculum faciebat,
 cum in ipſo voluptatum illarum & theatra-
 lis applauſus feruore, luctuoſum quid, quod
 publica gaudia contaminauit, præter vota
 contigit. Pegma quod ſpectatrices infe-
 derant, repentē collapſum corruit, & omnē
 illum ſcēminarum gregē vnā ruinā oppreſ-
 ſit, alijs variè vel obtritis, vel caput, brac-
 chia, crura, læſis, illæſa nullā exanimatis
 multis, inter quas Iacoponi coniunx conti-
 nuo loquendi facultate deſtituta obmutuit,
 nec multo poſt vitam deſiit. Maritus, & ip-
 ſe muneris ſpectator, ita viſum Deo, accep-
 to de vxoris diſcrimine nuncio anhelas ad-
 uolat, ſpirantem adhuc offendit; veſtem
 moribundæ vt fieri amat, ad meatus animæ
 laxandos diſſiſſulare conāti, cum voce non
 poſſet, manu obſiſtit, ne in oculis omnium
 deſcelaretur: ille arreptam inter brachia in
 ſeparatū conclaue deportat, pectusque nu-
 dat; cum ecce tibi ſub luxu prætioſæ veſtis
 nudo appreſſum corpori horridū deprehen-
 dit cilicium; cum ad eam diem ſuam coniu-

*Vxor Iaco-
 poni cilicio
 induta mo-
 ritur.*

HH gem,

gem præ quàm cæteras fœminas, sensuum illecebris & oblectamenti capi afficiq; credidisset. Enimuero ubi se tam certo testimonio animi falsum comperit, attonito similis constitit, arcanam vxoris virtutem vitæque disciplinam præter opinionem deprehensam secum æstimando. Ex quo tam altæ cogitationes eius mentem occuparunt, & velut defixerunt, vt extra se positus omnibus videretur. Cuius stuporis seu mentis à sensibus auocationis causa minimè erat ægritudo aliqua corporis, aut insolens inutilisue animi perturbatio, sed sanctus ille dolor, qui animum sanum vegetumque ac spiritum Deo charum efficit. Proinde nouam quandam sui cognitionem consecutus, adeo in Christi disciplina scholaque subtiliter acuteque philosophari cœpit, vt in virum breui sanctissimum euaserit. Hic sancto illi Apostoli locus esse videtur. *saluatur vir infidelis per mulierem fidelem.* Ita seriò resipiscens animo ad Deum conuerso, & intimo cum dolore antea acta vita in memoriam reuocata, cum salutis suæ periculū probe cognosset (& quibus circumfusus erat tenebras conspiceret, omnino vitæ rationes commutare, tantoque deinceps studio sub Christi, quanto prius sub mundi, signis mere

*Mors vxoris
viro causæ
melioris vi-
ta. 1. Cor. 7.*

tere statuit, reliquumq; vitæ vni Deo transcribere. Ingressus deinde modestiæ viâ à literis & muneribus honoribusq; , quibus in vrbe fungebatur, se remouit, nec rei alteri magis dedit operam, quàm vt se vinceret, prauasq; appetitiones rationi subijceret, & vitæ superioris peccata expiaret: Quare fortunis suis in egenos tributis, viliq; centone tectus S. Francisci familiæ, ordinis tertii, nomē dedit, totusque in eo fuit, vti ceu abiectissimus, & mortaliū omnium postremissimus, ab omnibus deridiculo despiciatq; haberetur.

DE ASCETICIS AC sui victoria.

DEi seruus in eo fuit ferè occupatissimus: vt ad templa supplicaret, in quibus in genua procumbens vota faciebat, delictaq; lacrimis profusis eluebat; aut vrbis vicos obiret, eaque faceret diceretque, ob quæ derideretur, ac vulgi fabula fieret. Et cognati quidem hanc viri humilitatē & abiectionem, seu contemptum erubescerent, quando iam passim ineptè ac stolidè facta dictaue Iacoponi in ore omniū versabatur, industria quam maxima cum ab hoc amenitatis studio, vitæque genere auertere reduce-

HH 2 requæ

réque ad sapientiam conabantur : At cum animo obfirmatum deprehendissent, seque ludere operam animaduertissent, incepto destiterunt, suoque modo moreque eum vivere, apta, inepta agere siuerunt. Molestis inde interpellatoribus excussis, liberius in sui contemtionem iucumbebat, & vt altissima eius iaceret fundamenta, vias modoque persequabatur & amplectabatur omnes, quibus mundo vniuerso vilesceret, & pro vltimo purgamento duceretur. Tuder-
Simulat a-
mentiam ti cum ludi sollennes publicè summo populi concursu celebraretur, accensus ingenti feruore (sed quem non nemo furorem principio interpretabatur) sese pubeténus denudauit, instratoque tergo clitellis iumentorum, postilena freni vicem, ori imposita manibus pedibusque quadrupedum ritu proreptans in confertam se spectantium turbam intulit; quo spectaculo tam inusitato plerique omnes attoniti & prope externati inter se intuentes, nihil vt si elingues forent, collocuti atq; à foro dilapsi ædes suas repetiuerūt, taq; ludi finierūt.
Disturbat
Iudos. Nec vnus omnium fuit, qui risu solueretur, sed admirati omnes hominis nobilitatem, & pristinam fortunam cum præsentī conferentes, factū studiumq; poenitentis non potuerunt non probare. Res

Res erat in eo, vt Iacoponi germanus filia
 nuptias pararet, ad quas propinqui ac neces-
 sarij iam conflixerant: Frater veritus, ne
 Iacoponus more suo honores publicos in-
 sania simulatione corrumperet, consanguini-
 neum misit, qui etiam atque etiam rogaret,
 veller eo die personā sapientis sibi sumere,
 nec insania sua nuptijs obstrependo familiae
 notam aspergere. Iacoponus in hunc mo-
 dum legato respondit: Fratri meo renuncia-
 to, quemadmodum ipse sua allaborat pru-
 dentia vt familiam nostram genusq; eo pa-
 ratu illustret, ita me quoque id ipsum amen-
 tia mea cogitare molirique: Itaque rem ag-
 gressus est: Vestibus se exuit, corpusque per-
 unctū in discoloribus lecti plumis circum-
 uoluit, (monstrumque horrendum & supra
 omnes peregrinas & Africanas feras) in ip-
 sa gaudiorum maturitate florēque nuptiarū
 inter suos comparuit. quod adeo displicuit
 cognatis ac amicis, vt omni pompa nuptia-
 li letitiaqua soluta, digressi sint omnes par-
 tim pudore suffusi, partim miseratione cō-
 moti viri consanguinei olim tā honorati, in
 praesens tam abiecti & contemti imō
 qui contemtionem ipsam contem-
 neret.

*Sic ludi lu-
 duntur.*

DE ALIIS VICTORIÆ
sui ipsius generibus.

Non in hisce duntaxat rebus de se minimè magnificè & humiliter sentiri, seq; minimi fieri voluit, sed & in aliis omnibus se depressit, & abiecit, deditaque opera omnibus irridendum propinavit, ridicula ridendaque perpetrando. Ea propter passim amens & cerritus audiebat. Vtique adeo pueri sannis eum & sarcasms per compita insectabantur, non illum Iacobū, quod germanum eius nomen erat, sed contemtè Iaconum appellitando; quod ipse nomen sibi voluit esse perpetuum. Nec vero ullis conuitiis quidquam, velut Marpesia cautes, mouebatur; nec vlla re magis quàm opprobriis gaudere; iamque pleriq; ciues pro deliciis habebant, eum animi causa ludum facere & colloquendo deridere. Quod quidem partim hominum faciebant, illius exagitandi vexandique causa, partim vero ob voluptatem, quam ex grauib; eius responsis percipiebant; plerumque enim dicta & monita optima de sui suorumque vitiorum cognitione, animique submissione, cuius ipsemet facem prælucebat, ad perfectionem assequendam proferebat. Cuius fortè

fortè Tudertinus olim par pullorū merca-
 tus fuerat; quos cum domū veller mittere,
 Iacononum conspicit; eumq; vt sibi pullis
 domum suam deferendis gratificetur orat,
 qui se verò libenter facturum pollicetur.
 Cape igitur, ait ille, defer, obsecro: nec mi-
 hi imponas velim. Iacononus excipit; Mihi
 tu fidito; domum tuam pullos feram. Fide
 data recta ad ædem sacram S. Fortunati, in *Domus no*
 qua ciuis monumentum suum habebat, se *stra sepul-*
 confert, sepulcrum saxū molitur, pullos in- *chrum.*
 iicit, lapidem reponit. Ciuis ad ædes reue-
 nit, pullos Iaconono commissos desiderat:
 circumventum feratus in forum recurrit;
 conspectoq; Iaconono, ecquid ego, mi vir,
 nec iniuria, verebar teque præmonui, ne so-
 lenne tuum teneres: At verò ad me culpa
 pertinet, qui tuo perexiguo cerebro tantum
 tribuerim, male confusus. Tum vero is mira-
 ri se inquit, eum ita sine causa queri. Vbi er-
 go, ciuis subiicit, sunt aues tibi antea à me
 traditæ? Ego vero eas, refert ille, tuo rogatu
 domū tuam deportaui: Qui fieri hoc potest,
 ciuis inquit; inde ego iam proficiscor; teq;
 à se vxor nunquā visum domi affirmat. Hic
 Iacononus; mecū ades, virorū optime, iam
 me tibi obsecutum esse monstrabo. In tem-
 plum ergo illum deducit, amotoq; monu-

Scio quia menti marmore; nunquid, amice, inquit,
mortis trades tua hæc est domus? Vide sis, num tibi mei
me, & bi con- incusandi fuerit causa: Cuius nec verbo ad-
stitutæ est dito pullis receptis, non absque trepidatio-
domus omni ne optimis cogitationibus imbutus domū
uinenti. Job. reuertit.
 30.

VTI IACOPONVS FRA- trum Minorum Institutum fit amplexus.

EVm, quem diximus, viuendi in quadam
 infania tenorem, decenniū ipsum reti-
 nuit Iacoponus, vili item vestitu contentus:
 Intra quod tempus incredibilia quædā cum
 præclara sui naturæque victoria facinora e-
 didit, solidum iaciens animi demissi, vti ipse
 in suo canit odario, fundamentum. Enim-
 uero cognito, genus hoc vitæ non adeo tu-
 tum esse, minorique se periculo & securius
 obedientiæ imperio & præscripto victu-
 rum, cum B. Francisco amore singulari esset
 addictus, cuius Religio in mundi despicien-
 tia, rerumque cœlestium ardore occupata
 stabilitaque consisteret, in Fratrum Mino-
 rum familiam se abdere decreuit. Nec illi
 id impetratum auferre perfacile, & magnæ
 fuit molestiæ, multique laboris: cuncta-
 bantur

bantur enim, & aut dubitabant aut gra-
uabantur eum in ordinem suum cooptare,
eo potissimum nomine, quod vulgo stul-
tus & amens haberetur. Diem ergo ex die
trahebant, ambigui consilij, animumque
iuxta & constantiam eiusdem variè peri-
clitabantur. Interea loci, libellum breuemq;
commentarium de mundi contemptu com-
posuit, Fratribusq; legendum & recognos-
cendum tradidit, ex quo minimè obscure in-
tellexerunt, eum probè sani esse capitis,
Deique insuper instinctu impulsus, veste Or-
dinis insigni, Ordineque ipso sine tergiuer-
satione donarunt. Dei seruus nobilis erat
Iuris peritus & Doctor, magnoque in precio
& auctoritate apud ciues, nihilominus ad
Sacerdotij dignitatem euehi se noluit, sed
demiSSIONis animi studio in Laicorum nu-
mero vsque recenseri: Et quoniam extra
cœnobium stulti vocabulum aut cogno-
mentum erat adeptus, eo etiam in vita reli-
giosa ad se magis deprimendum vti voluit;
ideoque libentem volentem Iacoponum
vocatabant.

Religionem ingressus in asperrimis pœ-
nitentiæ generibus sese exercere institit, ac
si omnes annos priores in honoribus deli-
tijsque traduxisset. Præter inauditam porro

HH 5 abli.

*Seuerus in se
ipsum exerce-
bat.*

abstinentiam, summo studio monasterij infima vilissimaque munia ambibat obibatque, & quod reliquum ea faciebant tempus, precando trans mittebat. In illud maximo opere incumberebat, ut Iesum Christum imitaretur, aduersis omnibus æquo animo perferendis, ad eamque rem obtinendam, preces ad Deum frequentes fundebat, ieiuniaque suscipiebat quorum pleraque pane & aqua contentus colebat, exolvebatque: & quæ admodum tanto suo feruore importunus etiam in petendo fuit, ita & Deum liberalem in concedendo ipsi multo plus etiam, quam postulabat expertus est.

In tenebrarum silentio precibus deditus, recordatusque B. Franciscum eâ nocte, quam in ædibus S. Bernardi Quintaualle è suis discipulis omnium primi transegit, in illa pia sanè meditatione (Domine Deus meus, quis tu es, & quis ego sum?) Occupatū fuisse, cuius etiam beneficio lumen ad Deum, seque per noscendum percepisset, eadem ille cogitatione, precationeque & ipse pariter eandem cognitionem est assecutus, & ex eo die summos in virtute fecit progressus. Cum enim cognosceret, Deum summum bonum esse, ipsamque bonitatem, præ omnibus aliis rebus eum amare incœpit, idque non infero-
rum

ram metu, aut cœlestium spe præmiorum,
sed ob vnā ipsius infinitam bonitatem, di-
gnissimum vtiq; natura sua amore. Con-
tra oculis in se conuersis, seque vilem, sordi-
dum, sceleratumque intuitus; considerans
etiam D E V M rei tam vilis amore carne se
nostra induere, mortēq; doloris ignomi-
niæq; plenissimam subire dignatum, tanto
in se ipsum odio exarsit, tormentum vt nul-
lum, nullamque ærumnā quamuis magnam
& grauem, suo corpore animoque excipe-
re, ac sustinere, vltroque accersere in seip-
sum dubitaret. nec id aliā ob causam tanto-
pere experebat, nisi vt iustissima de suis sce-
leribus, quæ ipsissimā vnāq; crudelis mor-
tis, quam Christus seruator in crucis sup-
plicio subiuit, causā fuisse sibi persuadebat,
vindieta pœnaq; legibus debita sumeretur.

*Desiderium
patiendi
Christum.*

DE PATIENDI DESI- derio.

ROgatus olim D E I seruus, quid I E-
s v Christi amore patienti animo suf-
ferre paratus esset, respondit: Ex animi sen-
tentia desidero ob Christi amorem summa
mentis tranquillitate sustinere in hac vita o-
mnes labores, ærumnas, angores, molestias
& dolores, qui verbis exprimi aut animo &
cogi-

cogitatione concipi possunt. Nec id perferre satis habeam: Sed & peruelim, ut simul ac ex hac vita dimigrauero, Caco dæmones animam meam abreptam in horrendum supplicijque deputatum inferorum locum deferant, ut inibi pœnas omnes & meis & eorum omnium, qui in igne purgante attinentur, atque attinebuntur, ut & æternum condemnatorum, si fieri possit, (vti non potest) peccatis debitas animo meo perpeffus diuinæ iustitiæ satisfaciam. Nonne hoc est cum Moyse & Paulo velle anathema fieri à Christo pro Christianis, paganis, Iudæis & ipsis hostibus Dei dæmonibus?

Adhæc IESU Christi amore supplicia tolerarem omnia pro ipsis dæmonibus, paratus apud Inferos ad diem vsq; supremum iudicij habitare, & diutius etiam, quamdiu videlicet diuinæ Maiestati videretur necessarium.

Enimvero præter hæc omnia mihi foret gratissimum summæque voluptati, si ij omnes, quorum causa ista omnia exantlarem, ante me etiam in cœlum intromitterentur, sicq; mihi demum illuc clementer admissi iidem vniuersi congregati obiectarent, mihi se pro tormentis omnibus sua causa subitis nihil penitus debere.

Ex ani-

Ex animo insuper cupio pro omnibus absque meo emolumento maximè horrenda quæque pati, vno Christi Domini mei æmulandi studio, qui pro nobis tot ac tanta sustinuit, nulla vllius spe præmij, sed vt duntaxat disceremus, cum nobis in benefaciendo alijs, sine remuneratione, esse imitandum.

Hic porro obseruandum est cum ista & id genus alia incredibili Spiritus feruore pronunciaffe, ob sanctum odium, quo Iesu Christi causa & amore, seipsum prosequatur. Et quamuis ipsas Inferorum pœnas perferre non recusauerit, non tamen vnquam Dei gratia aut amore carere velle videbatur.

DE AMORE ARDORE- que diuino, quem adeptus est.

LVce diuina tam copiosè collustratus a deo feruebat Dei amore, vti mente à sensibus alienata esse videretur; interim psallebat, interim plorabat, creberrimè autem in suspiria erumpebat. Sæpenumero sese à congressu hominum subducens procur-
rebat acri diuini amoris stimulo incitatus; *Ebrius Spiritu
sibi que IESVM Christum amplexari con-*
stringe-

stringereque visus amplectebatur arborem
 quampiam; vociferans, eumque summa vo-
 ce nominibus diuersis inclamans, ingemi-
 nando identidem; O Iesu dulcis; O Iesu sua-
 uis; O Iesu amantissime. Amore diuino o-
 mnis inflammatus hoc modo nimium mi-
 rigabat æstum. Diuini quoque honoris tam
 acer defensor & propugnator erat, vt peri-
 culum nullum ac dimicationem capitis su-
 bire vereretur, dum suum diuina maiestas
 amissum honorem recuperaret. Vitia repre-
 hendebat libertate admirabili, nec solum
 æqualium, verum & maiorum; præsertim
 quando cernebat eos, non quem par erat
 Deo cultum religiosè præstare. Cum pro-
 inde vicesimo, quam religionem est ingres-
 sus, anno Bonifacium V III. Pontificem,
 Ecclesiam minus bene administrare anim-
 aduerteret, eaque ex re multæ inter Chri-
 stianos discordiæ (vt Platina commemorat)
 existerent, rara quadam munitus dicen-
 di libertate eum ausus est castigare, male
 rem gerere coram increpitans. Quod Pon-
 tifex ferendum non ratus, illum in vincula
 conijci, & cucullo adempto compedibus
 vinciri præcepit, vbi Iacoponus multum
 tempus animo semper menteque serena,
 absque vlla querimonia exegit. Memorant
 Ponti-

*In custodia
 datur.*

Pontificē carcerem praterēuntē, à conspecto fortē Iacono clara quēsinisse voce, ecquādo ex eo ergastulo egressurus esset; cū tu, inquit, ingressurus. Itaq; euenit: in vincula *Vaticinā*
enim Pōtifice ab hostib⁹ detruso ipse euasit. *tur.*

QVOMODO INSIDIO- fas veteratoris artes eluserit.

CVM eo perfectionis virtutumq; imitator Christi, quo explicatum est, processisset, hostis capitalis, omnis in eo fuit, vt gulæ vitio expugnatum deijceret ingenti cupiditate & orexi vefcendæ bubulæ in eo excitata. Cuius petitiones sentiens, Caco-dæmoni imponere constituit, simulando se triumphari velle. Itaque licet carniū abstinentiam continuam obseruaret, bubulam vt indipisceretur, operā dedit; quam nactus minime comedit, sed crudam in cella ap- pēdit. Quod vt antagonista Dæmon vidit, magis magisq; desideriu edendi in eo accen- *Dolum Dæ-*
dit. Enim vero ille, prandiu hora appetente, *monis dolo*
cellam petebat, bubulam contemplabatur; *eludit.*
& ore imminens etiam deosculabatur; quo facto in Tricliniu cum aliis concedebat; vbi demore pane & aqua genium famemque placabat. Hanc porro rem ludue permul-
tos continuans dies insidiatori illudendo
agerri-

agerrimè faciebat. Caro corrupta iam putrescebat foetebatque; quam graueolentiam etsi ipse æquissimis ferret naribus animoque; ea tamen ad cellas Fratrum cæterorum intoleranda differebatur. Indagare igitur sodales, à quo tantus foetor proficisceretur, magna ad deprehendendum adhibita diligentia: Appropinquantes demum Iacoponi conclauis, obseruant inde ad alios dimanare: Credere hic in primis eum putidum quid sensus affligendi vincendiue gratia priuatim asseruare; velle ergo omnino inuestigare, quid id esset; cellam demum introgressi id, quod erat, comperiunt. Iacoponus temporis superueniens ipsis inspectantibus carnem olfacit, & ceu rem odoratissimam basiat; Ob quam rem à Præsidente grauiter fuit obiurgatus, ac pœnæ nomine in locum foetentissimum deiectus; quâ multam tam læto vir optimus accepit animo, ac tanta habere cœpit voluptate, quanta auarus quispiam Euclio locum thesauro vicinum accoleret. In hac vel sua velut aula multas Deo laudes ingēti gaudio voce elata decantare instituit; eoq; loco catilenam illā composuit, cuius initium est; *O tubilum cordis, quod ex amore cantare cogit.*

Cum in hunc modum caneret lætitia delib-

libutus incredibili, quod in loco naturæ do-
 mandæ accommodatissimo moraretur, vno ^{Christus}
 que Dei amore captus & occupatus, in ipso ^{presens præ-}
 canendi ardore Christus Dominus (qui ad ^{sentem affe-}
 suos non prætermittit reuifere amicos, quā-
 nis in contemptis locis attineantur) ei se con-
 tuendum præbuit, verbis insuper amicis cō-
 solatus. Iacopone charissime, quandoqui-
 dem mei amore istac iniuria nihil moueris,
 nec hanc odoris grauitatem horres, te vt so-
 larer accessi; posce, quod optas; & impetra-
 bis. Vbi Dei seruus agnouit, eum quem vni-
 ce amabat I E S V M præsto esse, Domine, ait,
 hanc mihi fieri gratiam postulo, vt me in lo-
 cum isto longè horribiliorem fætidiorēq;
 detrudas, vt in eo mea possim rite expiare
 peccata, cum hunc parum grauem & mole-
 stum existimem. Ob responsum tantæ de-
 missionis animi, tanta illum Dominus con-
 solatione perfudit, quantam nunquam an-
 tea perceperat. Secundum hoc cœleste vi-
 sum continuè manifestā Dei notitiam tam
 stupendo cum amore & suauitate animo re-
 tinuit coniunctam, vt extra se eminere cre-
 deretur; ideoque in vna rerum cœlestium
 contemplatione, alia omnia nihil moratus,
 acquiescebat perlibenter. Iamque assidua
 humilitatis seu sui despicientiæ studio & ex-
 ercitatione, ac aduersorum iugi tolerantia

ad tam sublimem gratiæ peruenierat gradum, ut malis, ærumnis, tormentisque omnibus, quæcunque in vita omni evenire possent, superior esse videretur. Nec verò vlla res erat quæ magis illum cruciaret, quam intueri diuinum Numen perpetuo in mundo cotumeliis affici, offendique; quod absque mœrore & lacrimis non tolerabat. Equidem rogatus aliquando à Fratre quid adeo lacrimaretur, respondit, id se eò facere quod amor non amaretur. Cōsueuerat præterea affirmare, summam beatitudinem & tranquillitatem, qua in hac vita perfrui possit animus, in eo sitam esse, ut semper in Deo, ac propter Deum occupetur; ad quem statum gradumque sanctus hic in vita peruenisse creditur.

*Dignum a-
manere spō-
sum*

DE FELICI EIUS obitu.

Cum sedulus Dei minister utcūq; prouecta iam esset ætate, atq; etiā pœnitentiæ durioris confectus laboribus tot annis ultro susceptis toleratisque, Deo visum iis finem imponere. Fratres cum viderent illum ingrauescente vi morbi non multos dies superuicturum, persuadere ipsi, ut Ecclesiæ sacramentis se muniret, conabantur, atqui is
nondum

nondum tempus adesse respondit; illis porro hortantibus, ne procrastinaret, differretue; recusabat, satis enim sibi suppetere temporis. Tum è cætu vnus: num te fugit, Pater, te, si sacra non perceperis mysteria, ceu atheū impiūq; ex hac vita discessurum? Tū Iacopōus advocē sublati oculis, credo, inquit, in tres personas vnus Diuinitatis; quæ mundū è nihilo condiderunt; & in IESVM Christum filium eius, natum è virgine, & suppliciis affectū, atq; in crucem suffixum: Fratres id sufficere negabant, sed recipiēda insuper Ecclesię sacramēta antè quàm obiret; cum ille, se charissimū sibi amicū illum, Fratē Ioannem Aluerniensem præstolari, è cuius sacris manib⁹ sanctissimū Christi corpus percepturus esset. Audito hoc fratres magis tristari, & angi, cum fieri non posse autmarēt, vt F. Ioannes tempestiuè ad id perficiendū adueniret; qui tam procul ab loco abesset; nec sibi satis temporis ei id renunciandi, aut illi vocato aduolandi sufficere opinabantur, quæ res proinde illos maximè habuit sollicitos. Ea de causa illum importunius instigabant sollicitabantque, se adabeundum, instar victoris, rite pararet, quibus ille quasi nō auditis spōte canticū illud, cuius exordium est; *Anima benedicta ab sum-*

mo Creatore, contemplare tuum Dominum & modulari cœpit. Vix finierat odarium, cum ecce Fratres conspiciunt aduentare duos è suis quorum vnus erat Ioannes Aluernien- sis, cuius aduentus summe fuit omnibus admirationi. Accurrit illico bonus Pater diligenter amici consolandi ad extrema perdu- cti, vti precanti diuinitus erat prænuncia- tum, quemadmodū & Iacopono de Patris huiusce aduentu ad animi non nullum so- latium fuerat indicatum. Postea quàm inter se vidēdo sanctè sunt animis exhilarati, im- pertitus est Ioannes Iacopono sacrosancta mysteria, quibus animo diuino amore pe- nitus succenso illud suum elegans melos, *IESU nostrum refugium, & cordis summa fiducia,* cecinit eoque absoluto fratres circumfusus exhortatus est ad insistendam securā virtu- tum viam; dein ex templo manibus oculis- que in cælum sublati feruenti magnòque spiritu ait; *Domine, in manus tuas commendo spi- ritum meum;* Indeque ex isto lacrimabili sta- tu exilij ad gloriam sempiternam VIII. Cal. Ianuarias demigravit.

*Stors eius ter-
beata.*

Omnes, qui extremis interfuerant, per- suasum habebant, eum, non tam ob vim morbi, quam diuini amoris plane extraor- dinarii & singularis ardorem qui adeo ex- tinctum

inctum esse, in illo auxerat, vt cum rei naturæ imbecillitas ferendo non esset, cor ipsius oppresserit, spiritum quecliserit. Beata planè mors, quando amor diuinus amatū & amantem occupauit, vt tanto maturius eius satisfaceret desiderio. Sacrum eius corpus Collazzone Tudertum solenni funere deportatum, sepultumque est in cœnobio Virginum S. Claræ, cui Monti, sancto nomen est, extra pomerium; postea translatum in Monasterium S. Fortunati Fratrum Minorum; vbi inter cœlites vulgo colitur.

DE SACRIS VERSIBUS ab eo compositis.

Rithmos sacros permultos vulgari sermone composuit; in quibus non modo pietas summa, verum & ingens doctrina precando magis quam legendo studendū comparata elucet; & in ijs quidem facile liquet eum de industria sermonis stiliq; elegantiam neglexisse. Quemadmodū enim iam inde ab exordio vitæ sanctioris propositum constitutumq; habuit in rerum omnium contemptu proficere, ita & ingenij sui fœtus partusque; veste vili indutos & stilo simplici conscriptos prodire voluit; cum

II 3 vtho-

vt homo litteratissimus elegantissimè scribere potuisset. Vnum duntaxat asina exempli causa apponam.

Cur mundus militat sub vana gloria,
 Cuius prosperitas est transitoria?
 Tam cito labitur eius potentia,
 Quam vasa figuli, quæ sunt fragilia,
 Plus crede literis scriptis in glacie,
 Quam mundi fragilis vana fallacia.
 Fallax in præmiis virtutis specie,
 Quæ numquam habuit tempus fiducia.
 Magis credendum est viris fallacibus,
 Quam mundi miseris prosperitatibus
 Falsis in somniis & voluptatibus,
 Falsis quoq; studiis & vanitatibus,
 Dic vbi Salomon olim tam nobilis,
 Vel vbi Sampson est dux inuincibilis,
 Vel pulcher Absalom vultu mirabilis
 Vel dulcis Ionathas multum amabilis.
 Quo Cæsar abiit celsus imperio,
 Vel diues splendidus totus in prandio?
 Dic vbi Tullius clarus eloquio,
 Vel Aristoteles summus ingenio?
 Tot clari procures, tot rerum spatia,
 Tot ora præsulum, tot regna fortia,
 Tot mundi principes, tanta potentia,
 In ictu oculi clauduntur omnia.

Quam

quam breue festum est hac mundi gloria,

ut umbra hominis, sic eius gaudia.

Quae semper subtrahunt aeterna praemia,

Et ducunt hominem ad dura deuia.

O esca vermium, O massa pulueris,

O ros, O vanitas cur sic extolleris.

Ignoras penitus utrum cras vixeris.

Fac bonum omnibus quamdiu poteris.

Hac mundi gloria quae magni penditur

Sacris in litteris flos foeni dicitur.

ut leue folium quod vento rapitur,

Sic vita hominum hac vita tollitur.

Nil tuum dixeris, quod potes perdere,

Quod mundus tribuit, intendit rapere.

Superna cogita, cor sit in aethere,

Felix qui potuit mundum contemnere.

Dicta et Monita

B. Iacoponi.

Etsi inquit, mihi certo non constat num r.

Dei gratia fruamur, aut charitate praeditus

sim necne, signa tamen quaedam & indicia

suppeditant, e quibus mihi liceat de tam per-

fecto statu facere coniecturam. Princeps in-

dicium Deum a me supra omnia amari hoc

est; si quando rem quampiam ab illo efflagi-

to, quam mihi negat, tum vehementius ipsum

quam prius amem; sique, quando ille facit

II 4 aduer-

*Amor diuini
notus nota
sempiterna
gratia.*

aduersum & contrarium ei, quod ego de integro ab illo exposco, tunc illum duplo magis amem quàm antea. Amoris in alterum hoc est argumentum, si offensus nihilo, quàm antea, minus diligam offendentē; si enim minus diligerem, argumento esset, non illum, sed me ipsum prius esse à me dilectum. Hominem amore amplectar, oportet, propter seipsum, non meum ipsius emolumentum. Oportet ut illius bono commodoque ex animo gaudeam, unde maiorem percipio ex ipsius commodis utilitatem, quam ex meis ipsis: Et hoc pacto magis ego ipse regni Galliae, quàm Rex ipse, particeps euado; quia cum ipso laetor ipsius felicitate & incommodis absque meo labore, ipse autem id multis cum molestiis & curis possidet, ac potitur.

2. Idem dictitabat, quemque ita se debere contentu dignum iudicare, & abiectum, ut plane sibi persuadeat mores suos omnibus esse oneri & fastidio: ita enim in modestia progressus facturum, & facilius vitia emendaturum eorum inter quos versaretur; ea propter ego, aiebat, in quacunque vrbe degebat, cum ex me quereretur, an ab illorum commercio abhorrerem, respondebam: Imò verò demiror, me ab illis tolerari, nec

mc

me instar mali ominis & Alastoris è ciuitate exterminari. Quomocunque homo inter homines degat, credat, necessum est, se consortio eorum indignum, agnoscendo suammet tenuitatem. Sicut enim Philautia radix omnium malorum ac vitiorum, virtutumque vniuersarum pernices; ita sui contemptio virtutum est seminarium, vitiorumque omnium expiatrix. Homo non se tantum ipse horreat oportet, sed & desideret ab aliis horreri. Hoc odium consequetur is, qui diligenter cognitioni sui ipsius studet; vbi enim suam virtutum inopiam, vitiorumque copiam videbit, se dignum odio contemptuque iudicabit. Et quoniam per sui ipsius cognitionem ad veritatis quoque notitiã peruenit, hanc diligere incipit, non in se solum, sed etiam in aliis; ideoque optat gaudetque, eandem ab omnibus cognosci & intelligi, à se iam perspectam. Ideo cum se verè & ex animo odio dignum æstimet, summopere cupit se ab omnibus despici, ægréque etiam fert, se non à cunctis condemnari; nam si secus faceret, veritati quam adamat, repugnaret; & hac ratione omnis cupiditas honoris, & cuiuscunque vitii origo sopita extingueretur, adeoque in nobis superbia omnis, inuidiaque & vitia

II 5 omnia

omnia intermorerentur. Qua certe tui despicientia virtutem cum omnium cumulo bonorum acquires: illico enim senties defixam in animo tuo radicem prudentiæ fortitudinis, temperantiæ, iustitiæ, omniumq; cæterarum virtutum, in primisq; patientiæ.

3. Dicebat, docebatque animam nostram quatuor modis ab hostibus oppugnari, extra, iuxta, intra & supra se. Extra se, aiebat, anima oppugnatur à mundo. Hic superatur, res ipsius non amando, quamvis venustæ & iucundæ sint, eas imo despiciendo ac abominando; vti virga curua, quâ dirigere velis, in alteram partem tamdiu inflectitur, quoad recta permaneat. Altera pugna ab anima pugnatur intra se, & cominus aduersus corporis sensus; in qua victoria reportatur primum quidem sensibus non conniundo, sed eos inhibendo, ita vt quis nō videat, audiat, &c. quod non licet, deinde ægrè & cum horrore iis indulgendo, ita vt venustæ quis mulieris intuitu non magis moueatur, quam asini aspectu. Hic alter modus non omnibus est tutus; ideoq; præstat sensus ab illicitis auertere; siquidem in hac pugna, qui fugit, vincit. Quod si quis non, quantum satis est, sensus frenare possit, vt nimirum oculi non videant quæ noceant, aures ne audiant,

Quatuor a-
tra, iuxta, intra & supra se.

anima hostes.

ant, quæ animū venenent, &c. tum saltem
de hac imbecillitate doceat, quantum po-
test; cauendo interim ne nulla in animum
delectatio irrepat. Contra sensum gusta-
tus tribus me obarmabam & defendebam
telis. Primum absynthii folia sumebam,
mihique in mensa apponebam, & iis vicem
salis utebar; quod, cur fieret, Fratres ignora-
bant: itaque, quidquid esurus eram, absyn-
thio superponebam, tantumque ex eo ama-
riorem sentiebam, vt nulla mihi libido esse
posset gulæ indulgendi. Deinde ex eodem
absynthio pilulas conficiebam, & deglutie-
bam: qua ratione nullum desiderium mihi
relinquebatur appetēdi cibos palato blan-
dientes: vsum porro huius esculenti desii,
quod stomachū perderet. Demum si quan-
do cum aliqua voluptate comedissem, post-
modū corpus molesto aliquo labore & gra-
ui onere exercebam premebamq;. Propter-
ea obsonijs delicatis mihi appositis ex cor-
pore meo percunctabar, vtrū esse allubefce-
ret. Tū vero id iis facile abstinebat, ne pēnas
plagæ postea deuorare cogeretur, quas il-
lingerebā. Tribus his gradib⁹ vsurpatis iā in
quarto cōsisto, in quo Deo gratias ago, quod
gustatus omnia oblectamenta in Deū con-
uerterim, ita, vt nihil, præter eū mihi sapiat.
Id iis

*Hoc est sensu
bus cracem
desigere, quæ
necem cupi-
ditatibus in-
feras.*

*Deus solus
sapiat amari.*

Id ijs duntaxat conuenit, & conceditur, qui certo modo stomacho gulæque suæ moderantur, frenando gustatum, itaque animum semper habent Deo coniunctum, ut suauitate ciborum nihil moueantur, capiaturue, & quando eam percipiunt, illam in vnum Deum referant. Et quoniam inter omnes sensus lingua maximè omnium inficit animum, ei non solū temperantia medendum, sed & loquendi moderatione & parsimonia compescenda est: ideoque silentium est frenum potentissimum; parum enim & parçè loqui singulare est animæ munimentum. Et hic vir sanctus, ut silenij thesaurum acquireret, Iuniperum, qui ipsos sex menses nec verbum elocutus fuerat, sibi imitandum proposuit.

*Silentium
custos gratia*

4. Tertia pugna geritur ab homine intra se aduersus suas affectiones vitiosas & inclinationes, quas Græci *πάθη* vocant. In hac victoria patitur, quando animus cum Deo familiaritatem conseruat precatione, meditatione, religione omni, præsertim si conetur pernoscere Dei omnipotentiam, quæ mirapatrat in anima ab his affectionibus semota.

Quarta pugna, omnium maxima suscipitur ab homine cum Deo; quando videlicet anima magno labore contendit diuinæ in suis

suis obsequiis placere Maieſtati, maximeq;
 dum conſiderans ſe ab eo ad eius imaginem
 & ſimilitudinem factam, Dominumque in
 ipſa domicilium velle figere, viribus omni-
 bus dat operã, ne quid in ſe admittat, quod
 diuinos oculos offendat, & ne ipſa extra ſe
 euagetur, vti appetat poſſideatque, quod
 Deo diſpliceat; magnoque ſtudio allabo-
 rat, vti ſe ſe Deo talem offerat dedicetque
 qualem ille eam eſſe poſtulat, vt ſcilicet in
 ea nulla prorsus peccati labes hæreat.

Hic ſeruus Dei eleganti hac ſimilitudine
 rationem ſenſuum coërcendorum & in of-
 ficio continendorum docebat.

Virgo erat formæ liberaliſſimæ, cui quin-
 que erant fratres parum copioſi, eaq; gem-
 mam pretij maximi poſſidebat. E fratri-
 bus vnus erat Muſicus ſeu aulædus; alter pi-
 ctor; tertius pharmacopola; quartus cocus;
 quintus leno. Muſicus ad ſororem adiit, &
 ſoror, inquit, cognita tibi eſt egeſtas mea;
 ſubueni mihi, te quæſo, & cedo gemmam
 illam tuam pretioſam, quam dando, vitam
 mihi dederis: at illa: Ego verò tibi hanc
 non largiar; quòd ipſa illa egeã. Tum frater;
 & verò tibi pro illa ſoluam. Cum iſta quæ-
 reret, quantum pretium daturus eſſet; re-
 ſpondit, ſe varios modos, chelym ſuam
 pul-

*Elegans ſi-
 militudo de
 quinq; ſun-
 ſibus.*

pulsando facturum; hîc verò Virgo: atqui musica finita, quis mihi porro victum dabit? Apage, sis, ergo te; nec enim gemmam tibi tam vili vendā; ex qua dotem mihi conficiam, vt nuptui tradar, & sic eius beneficio vitam honestè meam exigam. Exin Pictor sororem gemmam flagitaturus conuenit, & pro ea perelegantem picturam obtulit. Virgo co, quo priori, modo respondit. Mox Pharmocopola aduenit, gemmamque poposcit; ac rem aliquam ex optimis compositam odoribus, & fragrantiz mirā est pollicitus: huic quoque idem quod aliis dedit responsum. Cocus postea accessit, & pro gemma res escarias admodum delicatas & gulæ delicias maximas promisit; & hic, vt ceteri, cum eodem responso fuit amissus.

Quintus demum superuenit, idem vt exposceret, & pro gemma magnū obtulit numerum procorū ac riuulium, quibus maximè futura esset in amoribus. Et hūc multo expeditius, quā alios, à se amolita reputat; ceu prudens Virgo; & hunc in modum domina gemmæ suæ possessione retenta remansit.

Post non multò rex quidam ad eam accessit, gemmam illam postulaturus; cui Virgo: scias, velim, me nihil in hoc mundo, præ-

rer hanc gemmam habere, adeoque hunc
meum esse thesaurum, opesque omnes:
quid proinde, si tanta tibi eius cupido, pro
ea mihi repones ac rependes? Et rex, sibi
vero in precium gemmę illius certum esse il-
lam vxorem ducere, dominamque augustis-
simam efficere, atque insuper vitam tribue-
re sempiternā adiectis bonis illis omnibus,
quę exoptaret. Regi Virgo tam prolixę polli-
ceni, tanta est, inquit, promissi tui magnitu-
do, vt gemmā tibi meam neutiquam negare
possim; quā tibi proinde lubens volens cō-
dono, atque in manū trado. Hoc modo
Dei seruus isthanc parabolam exponere in
more habebat. Virgo est Anima; gemma
est voluntas, arbitriique nostri libertas; fra-
tres quinque sunt sensus quinque; visus Pi-
ctor, auditus Musicus, odoratus Pharmoco-
pola, gustatus Cocus, tactus Leno, quod
sensus maiores in eo vires habeat, & vehe-
mētius animū ad illicita inclinet. Virgo sane
illa inspiens admodum fuisset, si pro tam
tenuibus ac vilibus rebus oblati ac donis
gemma illa pretiosa se passa fuisset à Fratri-
bus emungi, nec eam Regi illi reseruata tra-
didisset. Atqui pariter multo est amentior a-
nima illa, quę liberę voluntatis gemmā sibi
exprimi extorqueriue sinit, atque à corporis
sensi-

sensibus ad illicitum assensum turpiter abduci, nec Christo Regi illam donat consecratque.

7 Dicebat Vir sanctus Patientiæ perfectionem in his quinque rebus seu capitibus consistere 1. si quis grauem incidat morbum. 2. si desit qui in huiusmodi casu soletur & opituletur. 3. si, ut præsto sit qui opem ferat, is tamen ægro & iniquo id animo faciat, & obsequia sua exprobrat. 4. Quando Dominus noster omnem omnino lætitiā & consolationem homini adimit, quæ in corporis sensus derinetur. 5. Cum quis sibi persuadet, se ob suam tolerantiam nequaquam mercedem aut præmium ullum in hac, aut altera vita recepturum.

6. Idem declaraturus diligentiam, quam adhibere quemque in anima sua, ceu Domini sponsa, adornanda oporteret, deoq; huius speciem ac venustatem, id similitudine ab formosa & eximie ornata sponsa desumpta, in hunc ferè modum planum faciebat. Anima se se exornet, necesse est, desiderando summo opere ut quàm cultissima ornatissimæque apud Deum compareat. Quare verum est, illam operam omnem in iis assequendis virtutibus ponere, quæ gratiorem & gratiosiores eam diuinæ efficiant maiestati

festati, quæ sunt fides viua, quæ animam
mirè expolit, excolitque; spes quæ confir-
mat; seruens charitatis, quæ inflammat, ru-
bicundamque & amabilem reddit; pruden-
tia quæ circumspectam, modique rebus in
omnibus obseruantem; fortitudo, quæ a-
nimosam; temperantia, quæ sanā facit; & iu-
stitia, quæ eandem opulentat: Vnde in ha-
rum virtutum comitatu cœlum petet ab
Angelis & Sanctis omnibus magno cum tri-
umpho & gratulatione accipienda. Cum, vt
non omnes æquet, ad omnes tamen virtu-
tis proximæ affinitate & commercio acce-
dat, eā enim excipiunt & familiariter Con-
salutāt Patriarchæ fidei ergò, Prophetæ spei
causa, Martyres fortitudinis nomine, Do-
ctores ob prudentia, Confessores ac Antisti-
tes propter iustitiā, Virgines gratia temperā-
tiæ, quod & superi ceteri faciunt deinceps.

Sanctus pater dissidium aut duellum inter
rationem & conscientiam hoc pacto sub o-
culos subiiciebat.

*Certamen
inter ratio-*

Ratio inquit ad conscientiam, quid me
tantopere affligis & excrucias? Conscientia
respondet, quia iudex ego sum virtutum,
ideoque fallum ferre nequeo. Instat ratio.
Cur me in præsens pace frui permittis, nec
vllum modo mihi facessis negotium? Tum

*nam & con-
scientiam.*

KK

con-

cōsciētia, quoniā diuinę te submisisti comi-
sisti; iustitię, & in eo quod illa de te consti-
tuit, acquiescis, absq; omni expostulatione,
ea propter etiam meę non subiaces potesta-
ti, sed iudicis me multo superioris. Enimve-
ro, pergit ratio, quid causę erat, quamobrę
cum antea magis desudarem, & longę maio-
ra virtutum opera exercerę, non ita cōtem-
plationi addicta, me adeo cruciares & tor-

*Hoc sanę in-
telligēdum,
sine celesti
gratia, au-
xilio, consilio
nihil nos pos-
se:*

*Omnia ei-
nim nostra,
Dei sunt o-
pera, sine quo
nihil possu-
mus. Io. 15.*

queres? Adhęc conscientia, quia confide-
bas prius operibus tuis, idq; ego aduertens
te illa circumveniri fraude tolerare non po-
teram: iam verò quando nullā in tuis factis
spem collocas, nec vllam ab iis præmiū ex-
pectas, ideo tibi non aduersor, non contra-
uenio; tantū abest, vt te obiurgę. Quocirca
ne miretur quis (inquirebat sanctus) ratio-
nem contemplationi dedita minus in aliis
exerceri, nec ideo contemnat, etsi enim mi-
nus præstare videtur, maiore tamen animę
parit fiduciam, & ad diuinum amorem ac-
cessionem facit, & inde vberiora quoq; illi
merita accrescunt. Hęc prolixę de Iacopo
nobis huc vsque parum noto.

GONZALVS SILVERIA.

Svbiiciam recentiore[m] historiam de no-
stro Gonzalo Silveria Martyre, viro cz-

tera religiosissimo, & sui contemptore maximo. Sic enim Nicolaus Godignus, qui eius *lib. x. c. 4* res latine cōposuit. *Erat in operibus pietatis inter primos; in demittendo sese ac despiciendo nulli secundus. si quid esset, ex quo ab alijs illudi, & contemni posset, ad id, uti ad destinatum sibi à natura locū grauiū ac leuium corporum in morē, insito quodā impulsu ferri videbatur. Quæ hoc in genere præstitit, adeo magna sunt, & ardua, ut ea quiuis mirari potius debeat, quam emulari. Nam & superciliosa aliquando sibi abrasit, ut fieret deformis, & inuisus; & stultitiā vultus mutatione ac gestu corporis nonnunquā simulauit, ut despiciatui duceretur. Erāt in Conimbricēsi Collegio Ætiopica quadā, vel Indica seruitia ad usum culinae, atq; ad alia domestica officia dono data. Hac Gonzali cura commissā, ut iis necessaria animæ & corpori ministraret. Illum crederes ipsorum mancipiorum esse mancipiū, tanta in eorum famulatū sollicitudine incumbēbat. Si quando aliquod ex ijs incidebat in morbū, lectum illi sternere, medicamenta adhibere, cibos apponere, & manu sua, cum erat opus, in os inferre; nihil prætermittere, in quo exultare caritas, & Christiana humilitas possent. Inter hæc tamen officia præferebat vultu eximia cuiusdam interna hilaritatis aperta signa, ut tanquam hilaris dator diligeretur à Deo; deque studio orandi nihil prorsus intermittebat.*

KK 2 cum

Eodem capi-
tu-
lo.

cum impedito externis operibus corpore, divina
animo volutaret, & interim dum mancipia ede-
rent, nonnihil ab eorum conspectu secedens, sese in
preces funderet. Et infra: in cultu corporis erat
exquisite negligens sui: consultò sinebat vestes
sordescere, & bestiolas ex sordibus gigni visu fa-
das, & morsu molestas, quo noxius esset sibi, &
ingratus alijs. Bestiolarum tanta erat copia, ut ex
corpore ipso, atque ex vestium commissuris, veluti
ex cavernis, cateruatim erumperent foras, nec sine
aliqua intuentium nausea in conspectum se darent.
Monitus aliquando à comite Iacobo, ne tale pecus tam
curiosè pasceret, à quo & torqueretur ipse, & alio-
rum oculi abhorrerent: Hec ego, inquit, animalcula
Comitatus tuo longe antepono. Dum enim illa mihi
submissionis animi, & tolerantia materiā praeberi,
aeterna bona consequendi magnam offerunt opportu-
nitatem. Comitatus tuus quid habet boni? Terrena
quedam miseria est. Et lib. III cap. VI. Sapiens
in aulam patris Regine imperio vocabatur, quod ut
ipsi erat molestissimum, ita recusare legitime non po-
terat. Cum sciret tamē, nulla ferè facilius, quam a-
perta ac simplici vitiorum suorum reprehensione no-
bilitatem animos offendi, tentare cepit, posset ne hac
ratione in aula fastidium & satietatem venire.
Aulicos igitur mores à recto aberrantes acriter argu-
ere, in exquisitum feminarū cultum vehementer
invehit; nunc ipsas compta cadauera, nunc ado-
perita

perta taperibus sterquilinia, nunc alijs a superioribus
 nominibus appellare. Cum nihil ista prodesse, &
 qua parere odium solet, beneuolentiam Gonzalo
 conciliaret veritas; viam aliam ingressus, Davidis
 artem imitatur, cum ante Achim Gathæ Regem
 productus, ridenda quadam vultus mutatione, &
 defluente ex ore salua stultitiam simulans, Regem
 fefellit, & presens vita periculum euasit. Eadem
 ratione Gonzalus, cum aulicarum fœminarum mori-
 bus palam & seuerè reprehensis, obtinere non posset,
 ut ipsis fieret exosus, remedio usus est, ut credebatur,
 potentiori, quo tanquam iocularis ac ridiculus vul-
 go habitus, tanto consobrinis pudore afficeret, ut de-
 sissent eius in regiam aduentum apud reginā pro-
 curare. Conuenerant die quadam aulicæ omnes in
 consuetum locum frequentes, ut de rebus diuinis
 differentem ex more, audirent. Ecce tibi, veluti à
 potestate mentis repente deiectus, vultum variè im-
 mutare, diuersas oris & corporis induere figuras, sa-
 liuam in barbam demittere, modis mille insignem
 simulare fatuitatem. Sed non successit ars. Cognita
 res est, atque adeò effectum, ut unde Gonzalus sibi
 querebat contemptum, inde maiorem apud omnes
 sanctitatis opinionem, maioremque beneuolentiam,
 & admirationem consequeretur. Obseruatum est,
 cum in oppidum Goceum sæpe venisset, & templū,
 in quo comes Ludouicus eius pater sepultus erat, pro
 ipsius anima deprecaturus, fuisset ingressus, ad vi-
 sendum

sendum ipsum sepulchrum, quod erat mole magnum, structura superbum, elegantia pulchrum, operis artificio mirandum, nunquam accessisse, sed oculos ab eo ex instituto remouisse: animum enim ad ea transferens, quæ ad salutem pertinent, dum ab immanibus illis & sumptuosis marmoribus auertebat oculos, duo nimirum significabat; primum apud se nullo in pretio inania ista rerum cadauera; deinde incredibilem stultitiam hominum eorum, quibus potior caducæ, quàm sempiternæ gloriæ cura est: quandoquidem cælestium bonorum obliuisci, ut se posteritati commendent, talia in terris relinquunt monumenta vanitatis suæ. Incedebat aliquando per urbem comes Iacobus ingenti equitum ac peditum comitatu stipatus; occurrit fortè Gonzalus; ut fratrem conspexit tanta cum pompa, ac tam religiose incedentem, relictæ via minus immunda (tempus erat hybernium) ubi altius lutum, ibi pedes posuit, seq. totum dedita opera cæno infecit, ut ostenderet, non minus se corporeis illis sordibus, ob Christi amorem, quàm vanissimum quemque magnifico rerum apparatu, & corporis elegantia delectari. Splendorem generis non magis alij palam facere, quàm ipse celare studuit. Res etiam in religioso perrara.

IOAN.

IOANNES LEONAR-
 dus Gerufus de sancta Seueri-
 na vulgo literatus.

VEnit his diebus dum hæc scribo in ma-
 nus meas icon Ioannis Leonardi lite-
 rati, de quo non plura accepi, quam quæ i-
 conī subscripta sunt in hæc verba:

Ioannes Leonardus Gerufus à S.
 Seuerina vulgo literatus, sui negle-
 ctu ac despicientia amentiam simu-
 lans cum in collectis à se egentibus
 pueris piorum ope alendis atq; per
 urbem circumducendis diu versatus
 fuisset, domumque illis continendis
 & puellis inopia laborantibus extru-
 xisset, diues charitatis meritis Deo
 spiritum redidit Romæ, anno salutis
 humanæ M. D. xcv. xv. Februarii.

Sepultus est in Oratorio mor-
 tis ante Aram maxi-
 mam.